

iki aylık
işçi gazetesi
eylül-aralık
2021

Türkiye
Genel
Hizmetler
İşçileri
Sendikası
Yayın
Organı

DİSK/GENEL-İŞ emek

BU SAYIDA: #artık yeter, Asgari Ücret, Bu Zamlarla Yaşanmaz, İklim Krizi, #emar

Sayı: 173

2022
'ye
#tepetakla

Emek'ten

Sendikamız her türlü zorluğa melanete ve engele rağmen bu ülkenin 4. büyük sendikasıdır; ilk üç sendikanın 2'si doğrudan iktidar yandaşlığıyla bu konumdadır.

2021: İşsizlik, Kriz, Müdahale, İhlal, Başarı

2021'i işçi sınıfı açısından ve sendikamız açısından kısaca değerlendirmek istiyoruz. Geride bıraktığımız yıl Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin (CHS) açmazları kadar sistemin muktediri olan siyasi iktidarın yetersizliği ile anılacaktır. Parlamento sistemin ortadan kaldırılmasıyla birlikte yasama, yürütme ve yargı erklerinin tek elde merkezileşmesi sonucunu veren CHS daha öncesinde de sorunlu olan burjuva demokrasisinin iyice rafa kaldırılmasına yol açtı. Bu bağlamda dillere pelesenk edilen üç Y'nin (Yasama, Yürütme ve Yargı) kontrol ve denge içinde yürütmesi gerekmektedir. Üç erkin siyasi iktidarın (Yürütme'nin) kontrolü altında olması, kontrol ve dengeyi ve böylece demokrasisiyi engelleyen bir durum olarak karşımızdadır.

2021, CHS'nin muktediri siyasi partilerin, kelimenin tam anlamıyla iktisaden ülkeyi uçurumun kenarına getirmesi ile sonuçlandı. "Faiz sebep enflasyon sonucudur" mottosuyla uygulamaya geçirilen politika, enflasyonunun rekor kırması ve döviz fiyatının olağanüstü yükselişi ile sonuçlanmıştır. Faizin emirle indirilmesi sonucu faiz ve üretim arasındaki bağ kopmuş, piyasada ikili bir faiz oluşumu baş göstermiştir; süreç ekonomide üretim çarklarının durmasıyla sonuçlanmıştır. Ortada büyük bir iktisadi belirsizlik durumu vardır. Sürecin kazananları olduğu muhakkaktır ve kelimenin tam anlamıyla bir avuçtur lakin kaybedenlerin sayısı ürkütücüdür ve toplumun emekçileri, emek gücüyle geçinenleri, işçisi, esnafı, köylüsü kaybedenler sınıfındadır.

Sendikamız 2021 yılında başarılıdır. Başarı tek bir alanda değil birçok alanda ve çok boyutludur. Öncelikle Genel Yönetim Kurulu'nun uyumu ve birliğinin bu süreçte belirleyici ol-

duğunu vurgulayalım. İkincisi Sendikamız her türlü zorluğa melanete ve engele rağmen bu ülkenin 4. büyük sendikasıdır; ilk üç sendikanın 2'si doğrudan iktidar yandaşlığıyla bu konumdadır; diğer sendika da kendi tarihi içerisinde sendikacılık anlayışında zikzak yaparak ilerleyen ve şimdiki durumu geçmişten gelen üye sayısı ile bu konumunda olan bir sendikadır.

Sendikamız geçen sayılarımızda bahsettiğimiz gibi siyaset mekanizmasının gadrine uğramıştır. Bizim siyaset kurumuna yaptığımız tarafsız olun çağrıları siyasetçilerce tersten anlaşarak örgütlenme çalışmalarımız baltalanmıştır. Ankara, Hatay ve İstanbul bunun örnekleridir. İstanbul Esenyurt Belediyesi'ndeki örgütlenmemiz bizzat Belediye Başkanının müdahalesi ve "ben Hizmet-İş ile çalışmak istiyorum" söylemiyle durdurulmuştur. Biz belediye başkanlarının bu tür söylem ve eylemlerini evrensel sendikal hakların ihlali olarak değerlendiriyoruz. Belediye başkanları şu sendika ile veya bu sendika ile çalışma iradesi ortaya koyamazlar asıl olan işçi iradesidir. Belediye başkanları ve siyasetçilerin işçi iradesine saygı göstermeleri ve işçilerin sendika seçme özgürlüğünü ihlal etmemeleri gerekir. Milyonlarca işçinin kaderini belirleyen böylesine önemli bir olayda sınıfta kalanların ülkeyi nasıl esenliğe çıkaracakları da bizim açımızdan merak konusudur.

BELEDİYE BAŞKANLARI ŞU SENDİKA İLE VEYA BU SENDİKA İLE ÇALIŞMA İRADESİ ORTAYA KOYAMAZLAR ASIL OLAN İŞÇİ İRADESİDİR.

2022: Tepetakla Giriş, Emekçi İradesiyle Düze Çıkış

Gazetemizin kapak sayfasında "2022'ye tepetakla" manşetini attık, yukarıda da bahsettiğimiz gibi 2022'ye giriş bu koşullarda gerçekleşti. Ama bu demek değildir ki karamsar bir tablo çiziyoruz, asla böyle bir niyetimiz olmadığı gibi aksini düşündüğümüzü de belirtmek isteriz.

Emekçi sınıfın öfkesi giderek kabarıyor. Kapitalizmin özünde olan eşitsizliğin ülkede uygulanan politikalarla zirve yapması; ada-

letsizliğin artması; herkesin gözü önünde ülke kaynaklarının ve zenginliğinin bir avuç yandaşa akıtılması, işçi, köylü ve esnafın ve dahi üretme azmiyle ayakta kalmaya çalışan küçük sanayicinin yaşadığı sorunların ayyuka çıkması; işsizliğin bu toprakların gördüğü en yüksek seviyelere çıkması ve toplumsal felakete dönüşmesi kabaran öfkenin somut gerekçeleridir.

Öfke varsa değişim kaçınılmazdır. Değişimi gerçekleştirecek olanlar da bu ülkenin alını teriyle geçinen emekçileri olacaktır. Sınıfsal

olarak ifade edersek Türkiye işçi sınıfı, ülkenin köylüleri, esnafı, öğrencileri, gençliği ve kadınları değişimin mimarları olacaktır. Bu büyük değişim gerçekleştiğinde bu güzel topraklarda sadece barış, hürriyet ve demokrasi rüzgarları esecektir.

Değişimin kaçınılmazlığı bu ülkenin siyasi muhalefetine de önemli görev ve sorumluluklar yüklemektedir. DİSK/Genel-İş olarak muhalefet güçlerinin bu değişimi, dipten gelen dalgayı özümsemek ve anlamakta zorlandığını görebiliyoruz. Daha açık ifade etmek gerekirse sendika olarak son bir yılda yaşadığımız pratikler, düşüncelerimizin bu biçimde oluşmasına zemin hazırlamıştır.

Muhalefete tavsiyemiz işçi sınıfının sorunlarına duyarlı olmaları ve işçi sınıfının sendikal haklarına evrensel haklar bağlamında yaklaşmalarıdır. İşçilerin sendika seçme özgürlüğüne yabancı kalarak işçi sınıfının sorunlarına çözüm getirilemez. İşçi sınıfının örgütlenme isteğine duyarsız kalarak, grev ve toplu sözleşme haklarını görmezden gelerek işçi sınıfının desteğini almak mümkün değildir.

İşçi sınıfı adaletli bir toplumda tüm özgürlükleri duyumsayarak eşitlik ve demokrasi içinde yaşamak, ülkenin gelişmesinden ve zenginleşmesinden eşit pay almak istemektedir. Bu talepleri özümseyen, talepleri kulak tıkayarak değil kulak açarak yaklaşan siyaset oluşumlarına işçi sınıfı destek verecektir.

DİSK/Genel-İş siyaset kurumuna saygılıdır ama aynı saygının siyaset kurumu tarafından sendikal haklara ve sendikalara da gösterilmesini beklemektedir. Siyasetin ana unsurları bu sorumluluğu yerine getirmez ve bundan kaçınırsa başka siyasetler de kendilerine sınıf hareketi içinden mutlaka bir yol bulacaktır.

Bizi 2022 yılı için umutlu kılan yegâne olgu işçi sınıfına ve kendimize olan güvenimizdir. Bu yıl yine bu özgüven ve işçi sınıfına güven duygusu bize yön verecek; tüm eylem ve söylemlerimiz işçi sınıfının yol haritası içinde kendine yer bulacaktır. İşçi sınıfı mücadelesinin dönüştürücü ve devrimci gücü ülkeyi de değiştirecektir. İnaniyoruz!

**DİSK/Genel-İş Genel
Yönetim Kurulu**

Engellileme

Yeter!

3 Aralık Dünya Engelliler Günü

Ülkemizdeki engelli bireylerin % 78'i işgücüne katılamıyor; tedaviye gereksinimleri olduğu halde neredeyse yarısı tedavi olanaklarını kullanamıyor.

Dünya Engelliler Günü, engelli bireylerin sorunlarına dikkat çekmek ve çözümler üretmek için çeşitli etkinliklerin uluslararası alanda organize edildiği bir gün olarak engellilerin engelli olmayanlarla eşit haklara sahip olması gerektiğine vurgu yapar.

Bu özel gün yılda bir kez olsun engelli bireylerle empati yapmak, sorunları üzerine düşünmek ve çözüm üretimine dikkat çekmek ve dayanışmak için önemli olsa da; engellilerin sorunlarının daha fazla gündemleşmesi ve yaşam akıp giderken onların da kamusal alanda varlık göstermesinin önünün bir an evvel açılması gerekmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre dünyada 1 milyardan fazla insanın en az bir tür engelle yaşadığı tahmin ediliyor. Bu, dünya nüfusunun yaklaşık %15'i. Türkiye'de ise 2021 yılının Ağustos ayı itibarıyla resmi olarak belirlenebilen engelli birey sayısı 2 milyon 511 bin 950, ağır engeli olan kişi sayısı ise 775 bindir.

Görmezden gelinemeyecek kadar büyük bir toplum kesimi olarak engellilerin, toplumsal yaşama katılımı, sosyal haklara ve özellikle çalışma yaşamı ve sağlık hizmetlerine erişimi oldukça sınırlıdır. Dünya genelinde engellilerin yarısından fazlasının az gelişmiş ve yoksul ülkelerde yaşıyor olması dolayısıyla, özellikle herhangi bir iş kolunda çalışmayan engellilerin sağlık başta olmak üzere pek çok hakkı bu olumsuzluk üzerinden ihlal edilmektedir. Sadece UNESCO'nun gelişmekte olan ülkelerdeki engelli çocukların %90'ının okula gitmediğini belirten raporu bile temel insan

haklarının pek çoğunun karşılanmadığının bariz göstergesi olarak karşımıza çıkıyor.

Ülkemizdeki engelli bireylerin % 78'i işgücüne katılamıyor; tedaviye gereksinimleri olduğu halde neredeyse yarısı tedavi olanaklarını kullanamıyor. Bu bireyler, hâlihazırda çalışma yaşamına katılmalarını engelleyen ve kendilerini daha büyük yoksulluk ve sosyal dışlanma riskine maruz bırakan zorluklarla mücadele etmek zorunda bırakılıyor.

Çalışma yaşamını engelli bireyleri de kapsar hale getirmek, yaşam ve çalışma kalitesini artırmak, düşük ücret ve güvencesizlikten çıkarmak bugün engellilerin temel hak ve talepleriyle bunlar yeterince karşılanmıyor. İş Kanunu'na göre 50'den fazla çalışana sahip özel sektör işletmelerinin çalışanlarının en az %3'ünün engelli bireyler olması gerekiyor. Kamu sektöründe ise engelli kontenjanı en az %4 olmalı, ancak bu yükümlülükler tam olarak yerine getirilmiyor. 2021 verilerine göre engelli memurlara sağlanması gereken istihdam sayısı 193 bin 369 olmalıyken ağustos ayı itibarıyla engelli memur sayısı

58 bin 520. 2021 Ağustos ayında özel sektörde 50 kişiden fazla ve az çalışanı olan kamu kuruluşlarında çalışan engelli birey sayısı ise 100 bin 428'dir. Ancak bu sayının 107 bin 246 olması gerekiyor. 2015'ten 2021 Ağustos'a dek özel sektörde aktif olarak çalışan engelli birey sayısı, çalışması gereken engelli birey sayısının önüne hiç geçmemiş. Bu haliyle olması gereken engelli istihdam rakamlarına yaklaşılamıyor.

Kamuda ve özel sektörde engelli kotasının artırılması devletin; çevresel ulaşım hakkı çerçevesinde, engellilerin sokak ve caddelerde ulaşımını sorunsuz sağlayacak altyapıyı kurmak belediyelerin görevidir. Kamu ve özel kurum ve kuruluşların iş yerlerinin, engellileri engellemeyecek şekilde inşa edilmesi ve bu doğrultuda denetlenmesi zorunludur. Yardımcı teknolojilerin engelliler yararına kullanılması ve erişimlerinin kolaylaşması, yeni altyapı ürün ve hizmetlerinin evrensel tasarım ilkelerine uygun herkes tarafından erişilebilir, anlaşılabilir ve kullanılabilir olması gerekiyor.

Ya acıyarak bakılan ya da görmezden gelinen engellilerin en az diğer insanlar kadar kamu hizmetlerinden faydalanma ve çalışma yaşamına katılma hakkı vardır. Toplumsal duyarsızlıkların törpülenmesi, engellilere yaklaşımda önyargıların kırılması ve var olan eşitsizliklerin bir an önce son bulması gerekiyor. Çünkü engelli bireyler başta olmak üzere tüm dezavantajlı gruplara yoklarmış gibi davranmak bu insanların sorunlarını daha da derinleştiriyor.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre dünyada 1 milyardan fazla insanın en az bir tür engelle yaşadığı tahmin ediliyor.

Yeşilin Mimarları

Park/Bahçe İşçileri

Kentlerin park ve bahçe işlerini yapan ve bu anlamda kamusal alanları her gün yeniden üreten park-bahçe işçilerinin yaptıkları iş, kentlerin estetik görünümünü iyileştirmekten çok öte anlamlar taşımaktadır.

Kamu hizmetlerinin amacı kâr değil insandır; böyle olmalıdır. Kamu hizmetlerinin olmadığını, aksadığını ya da kesintiye uğradığını düşünelim: Sağlıktan, belediye hizmetlerine ve eğitime kadar yaşamın her alanında üretim de yeniden üretim de durur.

Kamu hizmetlerinin önemini ve vazgeçilmezliğini; toplum yararı ön planda tutularak özellikle toplumsal mekânlardaki yaşam konforunun önde gelen mimarları olan park ve bahçe işçileri işçilerinin penceresinden bakarak değerlendirelim.

Kentlerin park ve bahçe işlerini yapan ve bu anlamda kamusal alanları her gün yeniden üreten park-bahçe işçilerinin yaptıkları iş, kentlerin estetik görünümünü iyileştirmekten çok öte anlamlar taşımaktadır. Seralarda bitki yetiştiren, fidanlık alanları kuran, ağaçlandırma çalışması yapan, sulama ve aydınlatma tesisatları kurup bakım ve onarımlarını yapan, kent içindeki park ve ana arterlerdeki ağaçların budanması ve bakım işini üstlenen, kent peyzajı için tasarımlar yapan ve uygulayan park ve bahçe işçilerinin yaptıkları işler yaşamlarımızı kolaylaştırır ancak yaptıkları bunlarla da sınırlı değildir. Parkların güvenliğini ve zarar görmesini engellemek, mesire yerleri ve kent içindeki her büyüklükteki parkın temizliğini yapmak gibi işlerle kent yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Park ve bahçe işçileri bu emeklerinin farkına varılmasını ve bu alanlar kullanılırken daha duyarlı olunmasını istemektedirler.

İdeal kent algımız çoğunlukla güzel bakımlı parklar, temiz ve yeşilin hâkim olduğu piknik ve dinlenme alanları üzerine kuruludur. Bunlara erişimimizi ve bu alanlardaki konforumuzu yaz kış, soğuk sıcak demeden sağlayan park bahçe işçilerinin çalışma şartları ve ortamını işçilere sorduk: Daha çok halka açık alanlarda yapılması dolayısıyla işçilerin sağlık ve güvenlik yönünden karşılaşılabileceği tehlikeler ve bu tehlikelerin yol açabileceği risklerle karşı karşıya olduklarını, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda daha fazla önlem alınması gerektiğini dile getiriyorlar.

Yaptıkları iş dolayısıyla sağlık sorunları yaşıyor, meslek hastalıklarına yakalanıyorlar. Serada çalışanlar, özellikle yazın aşırı sıcakta çalışmanın etkisiyle ciddi sağlık sorunları yaşarken acil müdahale ekipleri ise kış şartlarındaki sınırlı sürelerde açık alanlarda yapmak zorunda oldukları işlerde zorluklarla karşılaşılıyorlar. Bahçe bakımı ve peyzaj işlerinde meydana gelen kazaların çoğunun sebebi kayma, takılma, düşme, yangın, uygunsuz koruyuculu makineler, ekipmanlar ve kimyasallara maruziyettir. Bu

sektörde çoğu işyerinin, yapılan çalışmalar için düzenli güvenlik denetimi yapmadığı görülmüştür. Potansiyel tehlike ve risklerin düzenli denetimler ve önlemlerle bertaraf edilmesi bu iş kolu için de hayati öneme sahiptir.

Son olarak park ve bahçe çalışanlarının en önemli sorununa değinmemiz gerekiyor: Bu işçilerin haklı ve acil bir talepleri var: Kişisel hijyen ve ihtiyaçları için tuvalet ve dinlenme yerlerinin yapılması. Her parkta tuvalet, yemek yemek ve el yıkamak için bir alanlarının olmaması özellikle kadın işçilerin en büyük sorunu haline gelmiş durumdadır. Öyle ki, işçilerin talebi; bir yere park yapılmadan önce oraya tuvalet ve dinlenme yeri yapılmasıdır.

Kent yaşamının, kamusalılığı yaratma sürecinin sürekli bir döngü, sürekli bir hareket içinde gerçekleştiğini ve bunu sağlayanların büyük oranda temizlik işçileriyle birlikte park bahçe işçileri olduğunu unutmadan onların sorunlarını ve taleplerini dile getirmeye çalıştık. Onların çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve yaptıkları işe daha duyarlı olmak, toplumsal yaşamın bir parçası olmamızı sağlayacaktır.

Abdullah Baştürk

Mücadelemizde Yaşıyor!

Türkiye işçi sınıfının sendikal önderlerinden, Kurucu Genel Başkanımız Abdullah Baştürk, ortaokuldan sonra maddi güçlükler nedeniyle eğitimine devam edemeyerek işçi oldu. Çeşitli işlerde çalıştıktan sonra 1955 yılında İstanbul Belediyesi Fen İşleri'nde sıhhi tesisatçı olarak çalışmaya başladı. 1961 yılında İstanbul Belediyesi Fen İşleri Sendikası'na üye oldu ve ilk genel kurulda genel sekreterliğe seçildi. Bu sendikanın adı önce İstanbul Belediye İşçileri Sendikası, sonrasında ise Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (Genel-İş) olarak değiştirildi. Baştürk, Kasım 1962'de Genel-İş'in Genel Başkanlığına, 1964'te Türk-İş Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.

1963 yılında Bursa belediye işçileri onun önderliğinde 274 ve 275 sayılı yasaların çıkmasından sonraki ilk yasal grevi yaptılar. Baştürk, 1966'da ünlü Yalınayakların Yürüyüşü olarak da anılan "Çorum Belediyesi Temizlik İşçileri Yürüyüşü" ve 1967'de Manisa Belediyesi işçilerinin grevi ve "Anayasa Yürüyüşü"ne önderlik etti ve daha sonra 1969'da Yozgat milletvekilliğine seçildi. 1971 yılında Kızılcahamam'da toplanan Türk-İş Yönetim Kurulu'na Petrol-İş, Deniz Ulaş-İş, Yol-İş genel başkanları ile birlikte Dörtler Raporu'nu sundu, Türk-İş yönetimini eleştirdi. Bu rapor daha sonra yeni katılımlarla 12'ler ve 24'ler Raporu adını aldı ve Türk İşçi Hareketi için Sosyal Demokrat Düzen

Raporu'na dönüştü. Baştürk, 1973'te bu defa İstanbul milletvekilliğine seçildi.

Genel-İş'in 1976 Haziranı'nda Türk-İş üyeliğinden ayrılma ve DİSK'e katılma kararı almasına öncülük etti. Aralık 1977'de yapılan DİSK 6. Genel Kurulu'nda DİSK Genel Başkanlığı'na ve ardından PSI yönetim kurulu üyeliğine seçildi. 1979 ve 1980 1 Mayıs kutlamaları nedeniyle iki kez tutuklandı. 12 Eylül 1980 askeri darbesinin ilk hedefi DİSK ve Abdullah Baştürk oldu ama o mücadeleci kişiliği ve bilge duruşuyla dimdik durdu ve geri adım atmadı. Davut Paşa ve Metris hapishanelerini gördü, direndiği için, "evet, işkence yaptınız" dediği için, mahkemede askeri hakimi reddettiği için, Sultanahmet ve Metris cezaevlerinin hücrelerinde işkenceye maruz kaldı. 4 yılı aşkın bir süre cezaevinde kalan Baştürk, DİSK'e açılan davada "Anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs" ettiği iddiası ile yargılandı. Davanın askeri savcısı daha ilk günlerde "idam edileceksiniz" deyince kendisine "Siz benim ancak ceketimi asarsınız" demiş ve bu korkusuz tavrıyla Türkiye işçi sınıfına ve mücadele arkadaşlarına haklı mücadelesinden ödün vermeyen bir önder olduğunu bir kez daha göstermiştir. Hakkında açılan dava beraatla sonuçlandı ve 1987'de yeniden İstanbul milletvekili seçilen Baştürk, 1991 yılında Askeri Yargıtay'ın beraat kararıyla yeniden faaliyete

başlayan DİSK'in başına geçti.

DİSK'in yeniden faaliyete başlaması için yürütülen ulusal ve uluslararası kampanyaya önderlik eden Baştürk, DİSK 1985'de ETUC üyeliğine kabul edilince, ETUC Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçildi. 1987 yılı sonunda, daha önce bir kez de Nelson Mandela'ya verilen İsveç Sendikal Hareketi Özgürlük Ödülü'ne layık görüldü.

DİSK Davası'nda yapmış olduğu savunma, 1986'da "Türkiye'de Sendikacılık Yargılanıyor: Abdullah Baştürk'ün Savunması" adıyla kitaplaştırıldı ve 1987'de "Defence of Abdullah Baştürk" adıyla PSI tarafından İngilizceye çevrildi. Abdullah Baştürk, sendikaların mal varlıklarının yeniden geri alınmasına yönelik çalışmalar yaptığı süreçte, beyin kanaması geçirdi ve 21 Aralık 1991 günü hayatını kaybetti.

Genel-İş, onun ailesinin bir parçasıydı ve Genel-İş büyüdükçe ailesi de büyüdü. Yaklaşık 30 yılda, binlerden başlayan bir sendikal yapıyı yüz binlerin üstüne taşıdı. O dönemin belediye başkanlarına sendika gerçeğini öğretti. İşçiler, işyerlerinde onunla kimlik kazandı, saygınlık gördü, mücadele perspektifleri gelişti. 30 yıl önce aramızdan ayrılan Kurucu Genel Başkanımız Abdullah Baştürk, bizlere yol göstermeye ve Türkiye işçi sınıfının mücadelesinde yaşamaya devam ediyor.

Abdullah Baştürk'ü andık...

DİSK Genel Başkanı ve Sendikamızın Kurucu Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ü vefatının 30. yılında, İstanbul Zincirlikuyu Mezarlığındaki kabri başında düzenlediğimiz törende saygı ve özlemle andık. Saygı duruşu ile başlayan anma törenine; DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Başkan Yardımcısı ve Genel Başkanımız Remzi Çalışkan, DİSK eski Genel Başkanlarından Kani Beko ve Süleyman Çelebi, Abdullah Baştürk'ün ailesi, DİSK Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Yönetim Kurulu üyelerimiz, DİSK üyesi sendikaların başkan ve yöneticileri, İstanbul şubelerimizin başkan ve yöneticileri ile DİSK üyesi işçiler katıldı.

Anma töreninde konuşan Genel Başkanımız Remzi Çalışkan şunları söyledi: Önderlerimizin bize bıraktığı emek ve demokrasi mücadelesi mirasını yükseltmek görevimiz ve sorumluluğumuzdur. DİSK'in çarkının altında birlik, bütünlük içerisinde daha güçlü bir mücadeleye ihtiyaç var ve bunun sözünü daha önce de verdiğimiz gibi Abdullah Baştürk'ün huzurunda tekrar ediyoruz.

Abdullah Baştürk'ün mücadele çizgisi doğrultusunda emek ve demokrasi mücadelesini

daha da yükseltiyoruz. "Demokrasi işçinin ekmeğidir" demeye devam edeceğiz ve bunun gereklerini yerine getireceğiz. Önderlerimizin çizgisi de budur. Bir daha tekrarlıyorum ki; Abdullah Baştürk'ü anmak demek, onun bize bıraktığı bu mücadele mirasını daha da yukarı çıkarmak demektir.

*Önderlerimizin
bize bıraktığı
emek ve demokrasi mücadelesi
mirasını yükseltmek
görevimiz ve sorumluluğumuzdur.
Ekmeğimiz,
aşımız, geleceğimiz için
direnmek, mücadele etmek
yolumuzdur!*

Törende konuşan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ise şunları söyledi:

Açlık sınırının altındaki asgari ücretle milyonlarca işçiyi ve aileyi zor koşullarda yaşamaya mahkûm ederken, biz ay sonunu getiremezken, borçla yaşarken, bir lira tasarruf etme şansımız dahi yokken işte o büyük sermaye ve servet sahiplerinin faizlerini bizim vergilerimizden, bizim alın terimizle ödemenin yasasını çıkarttılar, düzenlemesini yaptılar. Ama bunun karşısında dimdik duran ve bu mücadeleyi birlik, bütünlük içerisinde büyüten DİSK var. Sendikalı, sendikasız tüm işçilerin, diğer sendikaların üyesi işçi arkadaşlarımız da dahil olmak üzere, Türkiye işçi sınıfının bir tane umudu var, o da DİSK, biz bu umudu hep birlikte büyütme sözünü bugün burada Genel Başkanımız Abdullah Baştürk'ün huzurunda bir kez daha yineliyoruz.

Kurucu Genel Başkanımız Abdullah Baştürk'ü anma töreni mezarına karanfillerin bırakılması ile son buldu. Abdullah Baştürk'ün dediği gibi: "Ekmeğimiz, aşımız, geleceğimiz için direnmek, mücadele etmek yolumuzdur!" Abdullah Baştürk emek ve demokrasi mücadelemizde yaşayacak...

Kadınlar

Hâlâ Adaletin Kapsama Alanı Dışında

Dünyada en yaygın insan hakları ihlalleri arasında yer alan kadına yönelik şiddet, Türkiye’de her gün daha da yakıcı bir probleme dönüşüyor, şiddetin bilançosu büyüdükçe büyüyor. Kadınlar her gün -özel ya da kamusal alan fark etmiyor- evlerde, iş yerlerinde, sokakta, tanıdıkları ya da tanımadıkları bir erkek tarafından hakarete maruz kalıyor, küçümseniyor, aşağılanıyor, dövülüyor, taciz ve tecavüze uğruyor, öldürülüyor. 2021’in ilk on ayında erkekler, en az 256 kadını öldürdü, 396 kadını taciz etti, 160 çocuğu istismar etti, 87 kadına tecavüz etti ve en az 670 kadına da şiddet uyguladı, yaraladı. 2021’in ilk on ayında 183 kadının ölümü başına “şüpheli” olarak yansırken, en az 27 çocuğu yine erkekler öldürdü.

Bu dehşet verici tablo hiçbirimizin güvende olmadığını sesimizi daha da yükseltmemiz gerektiğini gösteriyor. İstanbul’da

Başak Cengiz’i sokak ortasında kılıçla öldüren katilin “savunmasız olduğumu düşündüğüm için bir kadın seçtim” ifadesi aslında yalnızca fiziki bir savunmasızlığı içermiyor aynı zamanda cezasızlık kültürüne de vurgu yapıyordu.

Lüleburgaz’da sendikamızın da üyesi olan İlknur Gökay Tuncel’i öldüren Selçuk Gezici de bu cezasızlığa güveniyordu.

Bu kültürü oluşturanlar, uluslararası sözleşmeleri ve kanunları uygulamayıp failleri cesaretlendirenler bu cinayetlerin de sorumlusudur. Kadınların

maruz kaldığı şiddeti boyutlandırmak ya da sadece fiziksel şiddete indirgemek aldığı hasarı açıklamaya yetmiyor. Kadınların eşit ve özgür yaşaması, cinsel tacize, tecavüze, şiddete maruz kalmaması için sadece şiddete uğradığını ifade eden kadınların değil, bütün toplum kesimlerinin sesini yükseltmesi gerekiyor.

Şiddet uygulayan fail erkeklerin her birinin ve bu erkeklerin destekçisi olan yerleşik sistemin geriletilebilmesi için bütünlüklü politikaların üretilmesi gerekiyor. Bunun olmadığı her durumda erkekler mesleklerine, konumlarına, farklı aidiyetlerine, toplumdaki statülerine yaslanarak şiddetin üstünü örtüyor, karanlıkta bırakmaya çalışıyor. Bu yüzden her tür şiddeti

meşrulaştırma ve faileri aklama çabasının karşısında tutumumuz net olmalıdır. Faillerin cezasız kalması, adalet sisteminin erkekten yana aldığı tavır, katilleri cesaretlendiriyor. Gerçek bir toplumsal adalet ancak eşit haklara sahip olmakla mümkündür.

İktidar sahiplerinin “kadın bizde kutsaldır” deyip ülkemizde kadına şiddetin geldiği noktayı göz ardı etmesi, Diyanet İşleri’nin “Kocanız size vuruyorsa sakince nedenini sorun” diyerek kadınlarla alay etmesinden, küçümsemesinden cesaret alan erkekler, kadınları öldürürken referanslarını iyi biliyorlar. Kadınlar kutsal değil, olmak da istemiyor. Kadınlar sadece eşitlik ve yaşam hakkı istiyor.

Toplumsal her kesiminde ayrımcılığa uğrayan kadınların, mücadelelerinin ötekileştirilmesine çalışılması, iktidar eliyle kadınların marjinal taleplerde bulunduğu algısı yaratılması, kadına şiddetin ve kadın cinayetlerinin ideolojik ve politik olduğunun göstergesidir. Kadınlar, dışlanmadan, aşağılanmadan, sömürülmeden, küçümsenmeden, can güvenliği kaygısı taşımadan yaşamak istiyor. Temel insan haklarının kadınlar tarafından mücadele nedeni olması ayıbını ortadan kaldırmak yerine kadınlara bu mesele üzerinden ne yapacaklarını söylemek, parmak sallamak şiddetin yeniden üretiminden başka bir şey değildir.

Kadınların özellikle can güvenliklerinin sağlanmasına dönük atılacak tüm adımların değerli olduğu bu süreçte devletin ilgili kurumlarının sorumluluklarının yanı sıra belediyelerin de daha duyarlı olması gerekiyor. Kadınların kentlerde istedikleri saatte dışarı çıkıp, güvenlik kaygısı yaşamadan evlerine dönebilmelerini sağlayacak küçük adımlar fark yaratabiliyor. Örneğin son dönemde bazı belediyelerin akşam saatlerinde belediye otobüslerine iniş ve binışleri belirlenmiş duraklarla sınırlamayıp özellikle kadınlara istedikleri yerde inebilme serbestisi getirmesi değerli bir adımdır. Aynı şekilde 25 Kasım vesilesiyle bir kez daha hatırlatalım ki bu ve bunun gibi uygulamaların yaygınlaşması

-mesela bütün sokakların güvenli bir şekilde yürüyebilecek şekilde aydınlatılması gibi sosyal belediyeçiliğin gereğidir.

Kadın mücadelesi, özgürlük ve demokrasi mücadelesinden, işçinin hak mücadelesinden ayrı düşünülemez. Kapitalist sömürü düzeninin, "zayıf halka" olarak gördüğü kadınlar

üzerinden emek sömürsünü normalleştirdiği, işçi sınıfının kazanılmış haklarına saldırıyı artırdığını görüyor ve kadınları güçlendirmek, kadın-erkek eşitliğini ve temsilini sağlamak için daha çok çalışmamız gerektiğini biliyoruz. Kadınlar bugün toplumsal cinsiyet eşitliği için, yok sayılan hakları, görmezden gelinen emekleri en önemlisi de erkek şiddetine karşı mücadele ederken; onların yanında olmak, ayrımcılığın ve cinsiyetçiliğin karşısında olmak, eşitlik özgürlük ve adalet talebinin sesini yükseltmek gerekiyor. Kadına yönelik şiddetin de, kadının mahkûm edildiği yoksulluğun da karşısında, kadınların haklı mücadelesinin yanındayız. İstanbul Sözleşmesi Uygulansın, ILO 190 Sayılı Sözleşme İmzalsın.

Akademisyenler Göreve İade Edilsin!

Konfederasyonumuz DİSK, OHAL Komisyonu'nun yaptığı hukuksuzluğa son vermesini ve AYM ve Ceza Mahkemeleri kararları doğrultusunda barış bildirisini imzalayan akademisyenlerin göreve iade edilmesini istedi.

OHAL Komisyonu Anayasa Mahkemesi ve Yargı Kararlarını Çığnıyor!

Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu (OHAL Komisyonu) kamuoyunda Barış Akademisyenleri olarak bilinen ve "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bildiriye imzaladıkları için üniversitelerden ihraç edilen akademisyenlerin başvurularına ret kararları vermeye başladı.

15 Temmuz darbe girişimi sonrasında OHAL koşullarında hukuksuz biçimde darbecilerle aynı çuvala sokularak ihraç edilen bilim insanlarını çok uzun yıllardır emeğin hakları ve sosyal adalet için yaptıkları bilimsel çalışmalarından tanıyoruz.

Bilim insanlarının imzalamış olduğu bildiri ifade özgürlüğü kapsamındadır ve bu durum Anayasa Mahkemesi ve Ceza Mahkemesi kararları ile kesinleşmiştir. Bilindiği gibi bildiriye imzalayan 822 akademisyen hakkında ceza davaları açıldı. Bu davalarda verilen bazı cezalar nedeniyle konu bireysel başvuru yoluyla Anayasa Mahkemesi'ne taşındı. Anayasa Mahkemesi 2018/17635 sayılı başvuruyu 26 Temmuz 2019'da karara bağladı. Karar, 19 Eylül 2019'da ve 30893 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak kesinleşti. Anayasa Mahkemesi, bildiriye imzalayanlara verilen cezaların hak ihlali olduğuna ve yeniden yargılama yapılarak hak ihlalinin ortadan kaldırılmasına hükmetti. Böylece ülkemizin en üst yargı organı olan Anayasa Mahkemesi "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bildiriye imzalamanın ifade özgürlüğü kapsamında olduğuna ve suç olmadığına hükmetmiş oldu.

Anayasa Mahkemesi'nin söz konusu kararını takiben Ceza Mahkemeleri de Barış Bildirisi'ne imza atan akademisyenlerin beraatine karar verdi. Ceza Mahkemeleri'nin vermiş olduğu kararlarda "terör örgütü propagandası yapmak suçundan cezalandırılmaları istemiyle mahkememizce kamu davası açılmış ise de sanığın üzerine yüklenen suçun yasal unsurlarının oluşmadığı, bu haliyle sanık için yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olduğu anlaşıldığından sanığın beraatine karar verilmiştir" denmektedir.

Bilindiği gibi Anayasa'nın 153. maddesine göre "Anayasaya Mahkemesi kararları kesindir" ve "Anayasa Mahkemesi kararları yasama,

yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar." Anayasa'nın 138. maddesine göre ise "yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır, bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

OHAL Komisyonu idari organdır. OHAL ürünüdür ve hukuksuzdur. OHAL Komisyonu Anayasa hükümleri ve yargı kararları ile bağlıdır. OHAL Komisyonu Anayasa Mahkemesi ve yargı kararlarına dayanarak başvurularla ilgili kabul kararı vereceğine tam tersine ret kararı vermeye devam etmektedir.

OHAL Komisyonu yetkisini aşarak kendisini yargı erkinin üstünde konumlandırmış ve Anayasa'yı ihlal etmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin suç olarak görmediği, Ceza Mahkemeleri'nin beraat kararı verdiği bir durumda sıradan bir idari kurulun hak gaspına kalkışması kabul edilemez.

Anayasa kuralları ve yargı kararları herkesi bağlar. Anayasa'nın üstünlüğü bağlayıcılığı herkes için geçerlidir. Yaptıkları bu hukuksuz işlemin idari olduğu kadar kişisel hukuksal sonuçları olduğunu ve Anayasa hükümlerini ihlal etmenin ağır bir suç olduğunu OHAL Komisyonu üyelerine hatırlatmak isteriz.

OHAL Komisyonu'nu bu hukuksuz yoldan geri dönmeye ve AYM ve Ceza Mahkemeleri kararları doğrultusunda barış bildirisini imzalayan akademisyenleri göreve iade etmeye çağırıyoruz.

İş Cinayetleri

2021 Yılında 2170 İşçi Hayatını Kaybetti.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG Meclisi) tarafından İş Cinayetleri Raporu yayımlandı. Açıklamaya göre 2021 yılında 2170 işçi hayatını kaybetti. Hayatını kaybedenlerin 165'i kadın, 2005'i erkek işçiydi.

2021 yılında iş kazaları ya da ihmallerden hayatını kaybeden işçilere ilişkin raporun öne çıkanları şöyle:

2021 yılında iş kazalarının istihdam alanlarına dağılımına bakıldığında; 1864 ücretli (işçi ve memur) ve 306 kendi nam ve hesabına çalışan (çiftçi ve esnaf) hayatını kaybettiği görülüyor. Bu durumda ölenlerin yüzde 86'sını ücretliler, yüzde 14'ünü ise kendi nam ve hesabına çalışanlar oluşturuyor.

2021 yılında çalışırken yaşamını yitirenlerin bazı işkollarına dağılımı şöyledir:

Ticaret, büro, eğitim, sinema işkolunda 345, tarım, orman işkolunda 318 (161 çiftçi ve 157 işçi), inşaat ve yol işkolunda 335, sağlık, sosyal hizmetler işkolunda 229, taşımacılık işkolunda 186, belediye ve genel işler işkolunda 113; metal işkolunda 102; konaklama, eğlence işkolunda 81 işçi hayatını kaybetmiştir.

2021 yılında iş kazalarının başlıca nedenleri:

625 işçi Covid-19 342 işçi servis kazası, ezilme, göçük, 296 işçi yüksekte düşme, 254 işçi kalp krizi, 156 işçi beyin kanaması, 77 işçi zehirlenme, boğulma, 74 işçi elektrik çarpması nedenleriyle hayatını kaybetti.

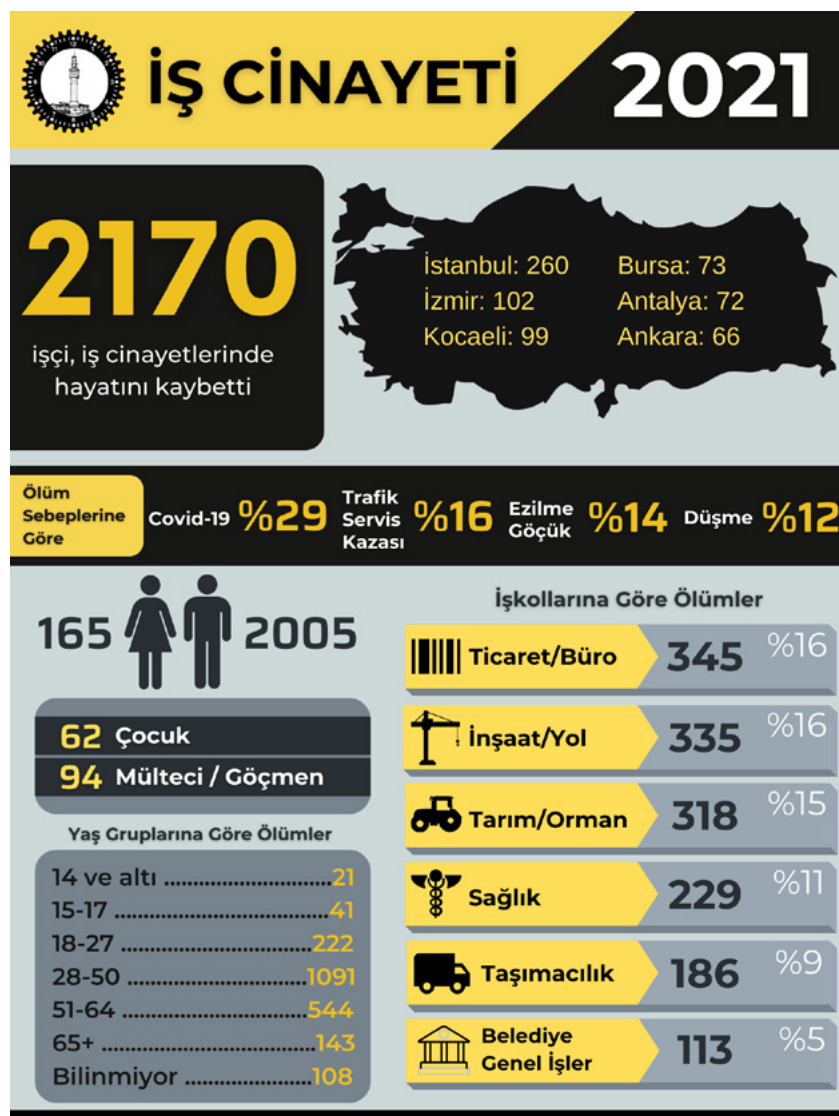
Hayatını kaybedenlerin 21'i 14 yaş ve altı, 41'i ise 15-17 yaş arası çocuk işçiydi. 143 işçi ise 65 yaş ve üstüydü. Mülteci/göçmen 94 işçi de yaşamını yitirdi.

Hayatını kaybeden işçilerin yüzde 95'e yakını sendikasız işçiydi.

2021 yılında ölen işçilerin 122'si (yüzde 5,62) sendikalı işçi, 2048'i ise (yüzde 94,38) sendikasızdı. Sendikalı işçiler tarım, gıda, madencilik, kimya, tekstil, büro, eğitim, ticaret, metal, inşaat, taşımacılık, sağlık, güvenlik ve belediye işkollarında çalışıyordu.

İş cinayetlerinde en çok ölüm İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Bursa'da gerçekleşti.

2021 yılında hayatını kaybeden 2170 işçiyi saygıyla anıyor; ölümlerin olmaması, önlemlerin alınması için tekrar çağrıda bulunuyoruz.

Toplu İş Sözleşmesi İmzaladığımız İşyerleri

(Eylül-Aralık 2021)

Sendikamız ile;

Marmaris Belediyesi Personel A.Ş. arasında Muğla Şube Başkanı Uzay Kocabaş ile Personel A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Oktay tarafından üç yıl süreli,

Altınbaşak Belediyesi arasında Tunceli Şube Başkanı Şükran Yılmaz Koç ile Altınbaşak Belediye Başkanı Haydar Polat tarafından iki yıl süreli,

Eryaman 4. Etap Konutları 17635 Ada Yönetim Kurulu Başkanlığı arasında Ankara 3 No'lu Şube Başkanı Hüseyin Kabaca ile 19 Ada Başkanı Akif Köroğlu tarafından iki yıl süreli,

Yenişehir Belediyesi Personel A.Ş. arasında Diyarbakır 1 No'lu Şube Başkanı Kamuran Taş ile Yenişehir Belediyesi V. Murat Beşikçi tarafından bir yıl süreli,

Gazipaşa Belediyesi arasında Antalya Şube Başkanı Vedat Küçük ile Gazipaşa Belediye Başkan Yardımcısı Adem Kaya tarafından üç yıl süreli,

Didim Belediyesi Dihiz A.Ş. arasında Muğla Şube Başkanı Uzay Kocabaş ile Dihiz A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Öner Çiçek tarafından bir yıl süreli,

Eryaman 4. Etap Konutları 17625 Ada Yönetim Kurulu Başkanlığı arasında Ankara 3 No'lu Şube Başkanı Hüseyin Kabaca ve Ada Başkanı Nurol Torun tarafından üç yıl süreli,

Ovacık Belediyesi arasında Tunceli Şube Başkanı Şükran Yılmaz Koç ile Ovacık Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül tarafından iki yıl süreli,

Ataköy Belediyesi arasında TİS Daire Müdürü Engin Sezgin ile Sodemsen Genel Sekreteri Cahit Korkmaz tarafından iki yıl süreli,

Çeşme Belediyesi arasında İzmir 4 No'lu Şube Başkanı Aydın Tekin ile Çeşme Belediye Başkanı M. Ekrem Oran tarafından iki yıl süreli,

Akpınar Belediyesi arasında TİS Daire Uzmanı Mehtap Akpınar ile Akpınar Belediye Başkanı Şükrü Turgut tarafından üç yıl süreli,

Akasya Evleri J4-J5-E47-F14 Site Yönetimleri arasında İstanbul Konut İşçileri Şube Başkanı Nebile Irmak Çetin ile Site Yönetim Yetkilisi Ayet Şehitler tarafından iki yıl süreli,

Eryaman 4. Etap Konutları 17671 Ada Yönetim Kurulu Başkanlığı arasında Ankara 3 No'lu Şube Başkanı Hüseyin Kabaca ile Ada

Başkanı Hüseyin Pektaş tarafından iki yıl süreli,

Çukurca Belediyesi arasında Hakkari Şube Başkanı Abdulhaluk Duran ile Çukurca Belediye Başkanı Ensar Dünder tarafından üç yıl süreli,

2. Etap Konutları 508/1 Ada Yönetim Kurulu Başkanlığı arasında İstanbul Konut İşçileri Şube Başkanı Nebile Irmak Çetin ile Ada Başkanı Teksife Duygulu tarafından iki yıl süreli,

Avrupa Konutları Tem Site Yönetim Kurulu Başkanlığı arasında İstanbul Konut İşçileri Şube Başkanı Nebile Irmak Çetin ile Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Özalp tarafından iki yıl süreli,

Susuz Belediyesi Personel Ltd. Şti. arasında Sendika Yetkilisi Ahmet Altınbey ile Susuz Belediye Başkanı Oğuz Yantemur bir yıl süreli,

Keşan Belediyesi Personel Ltd. Şti. arasında Trakya Şube Başkanı Salim Şen ile Keşan Belediye Başkanı Mustafa Helvacıoğlu bir yıl süreli,

Bağlar Belediyesi Personel Ltd. Şti. arasında Diyarbakır 1 No'lu Şube Başkanı Kamuran Taş ile Bağlar Belediye Başkan Yardımcısı Recep Ergün üç yıl süreli **toplu iş sözleşmesi imzalandı.**

İnsanlık için

Kırmızı Alarm

Büyük Umutlarla Başlayan ve Hayal Kırıklığı ile Biten COP26 ve Düşündürdükleri

“Dünya için, insanlığın karşı karşıya olduğu iklim krizinin önlenmesi için son şans” olarak görülen ve 31 Ekim-12 Kasım’da İskoçya’nın Glasgow kentinde gerçekleştirilen BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 26. Taraflar Konferansı (COP26) büyük umutlarla başlamasına rağmen, dağ yine fare doğurdu.

200’e yakın ülkenin katıldığı, 100’den fazla ülke liderinin bolca vaat ve taahhütte bulunduğu Glasgow’daki konferansta küresel sıcaklık artışının yüzyıl sonuna kadar 2 °C altında tutulması, hatta 1,5 °C ile sınırlandırılabilmesi için 2050’ye kadar sıfır karbon emisyonu hedefine nasıl ulaşılacağı konuşuldu. Hükümetlerden iklim taahhütlerini artırmaları beklenirken iki hafta süren ve zorlu müzakerelere sahne olan zirvenin sonunda, ülkeler zayıf bir anlaşma metni üzerinde uzlaştı. İmzalanan metin, devletlerden ilk kez kömüre olan bağımlılıklarını azaltmaları ve verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarını aşamalı olarak bırakmalarının istenmesi bakımından önem teşkil ediyor olsa da dünyanın geleceği açısından atılması gereken acil adımların somut göstergeleri bulunmuyor.

Bilim insanları, her yıl rekor seviyelere çıkan sıcaklıklar, orman yangınları, kuraklık ve seller nedeniyle yaşanması giderek zorlaşan dünyanın, iklim değişikliğiyle mücadele edilmezse tam anlamıyla felakete sürükleneceği uyarısını yapıyorken kapitalist üretim çarklarının durmaya niyeti yok gibi görünüyor. Kontrolsüz kömür kullanımı, asfalt ve betonlaşmanın son sürat devam ettiği, ormanların her geçen gün kâr hırsıyla yok edildiği, petrol ve mamullerinin hâlâ uğruna savaş çıkarak kadar arzu nesnesi olduğu dünyamız giderek kan kaybetmeye devam ediyor.

Yapılan hesaplamalara göre dünya, küresel ısınmayı 1,5 °C altında tutabilmek için gerekli karbon bütçesinin yüzde 86’sını tüketmiş bulunuyor. Burada en büyük pay yüzde 20 ile ABD’ye ait (ABD Başkanı Biden’ın Glasgow’daki zirveye 20 araç, 1 uçak ve 1 helikopterle gitmesini de durumun garabeti açısından buraya ekleyelim). Ayrıca, Almanya ve Britanya gibi sömürgeci Avrupalı ulusların sorumluluğu ise yüzde 4 ve yüzde 3 olarak hesaplanmıştır. Çin yüzde 11, Rusya yüzde 7, Brezilya yüzde 5 ile diğer yüksek pay sahibi ülkelerdir. Henüz kal-

kınmasını gerçekleştirememiş, yeryüzünün bu hale gelmesinde sorumluluğu bulunmayan yoksul ülkeler, zengin ülkelerinkine benzer kriterlerle değerlendirilemezler, bu nedenle gelişmiş ülkelerin bu konuda ellerini taşın altına koymaları, sorumluluk almaları gerekiyor. Ancak krizin sorumluluğunu almak şöyle dursun verilen sözler de tutulmuyor.

İklim Krizi:

Toplantıların başından itibaren 100’den fazla ülke, atmosferdeki karbon emisyonunu azaltmak, böylece de “net sıfır emisyon” hedefinin tutturulmasını sağlayabilmek için, 2030 yılına kadar ormansızlaşmayı durdurmak ve yeni orman alanları oluşturmak konusunda taahhütte bulundu. Ancak, daha önce de örneğin New York’ta düzenlenen 2014 BM İklim Değişikliği Zirvesinde de 2020 yılına kadar ormansızlaşmayı yarıya indirme sözü verilmişti ama bunun tam tersine bir biçimde o tarihten bu yana ormansızlaştırma oranı yüzde 41 arttı.

Yapılan araştırmalara göre sanayileşme öncesi koşullar ile karşılaştırıldığında, yüzyılın sonuna kadar dünya en az 3°C ısınacak. Küresel ısınmanın 3°C'yi bulması; her yıl çok büyük sıcak hava dalgalarının ortaya çıkma ihtimalinin yüzde 75 artacağı ve su taşkınları, sel riskinin iki katına çıkacağı anlamına geliyor. Bu nedenle, bu yüzyılda ısınmayı 1,5°C'nin altında tutmak hayati önem taşıyor. Ancak bunun için, dünyanın önümüzdeki 8 yıl içinde yıllık sera gazı emisyonlarını yarıya indirmesi gerekiyor ki bu günümüz koşullarında hayal bile edilemez bir durum olarak görülüyor.

İklim değişikliğinin yaratacağı yıkımın önlenmesi için ortaya konan hedeflerin başarı ihtimalinin düşük olması, hükümetlerin bu konudaki duyarsızlığı küresel halk dayanışmalarını, eylemleri ve kurumları gerekli kılıyor. İçi boş konuşmaların ve altı boş vaatlerin ötesinde harekete geçilmezse küresel iklim krizi her zorlukta olduğu gibi önce yoksulları vuracaktır.

Diğer taraftan, küresel ısınmadan ve iklim değişiminden öncelikli olarak kimleri sorumlu tutmamız gerektiğini iyi bilmemiz gerekiyor. Bu bağlamda ABD'nin küresel karbondioksit emisyonlarının yüzde 40'undan, Avrupa Birliği'nin (EU-28) yüzde 29'undan, G8 ülkelerinin yüzde 85'inden, böylece bir bütün olarak gelişkin küresel Kuzey ülkelerinin yüzde 92'sinden sorumlu olduğu gerçeğini bir kez daha hatırlatmak gerekiyor. Bu yüzden de öncelikle, bu ülkelerin sorumluluğu konusunda ısrarcı olmalıyız.

İklim Adaleti ya da Adil Dönüşüm:

COP26 Konferansı'nın en önemli konularından biri iklim krizine en az katkısı yapan fakat iklim krizinden en fazla etkilenen yoksul ülkelere yapılması kararlaştırılan mali yardım konusuydu. Gelişmiş kapitalist ülkeler 2009 yılında Kopenhag'da düzenlenen iklim zirvesinde, yoksul ülkelere iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele ve yeşil enerji için yardımların sürekli artırılması ve 2020 yılından itibaren yılda 100 milyar dolara ulaşması taahhüdünde bulunmuş, bu taahhüt 2015 yılında imzalanan Paris İklim Anlaşması'nda da vurgulanmıştı. Ancak yoksul ülke temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda bu vaatlerin de yerine getirilmediği açıklandı.

Dünya'daki eşitsiz güç ilişkileri ve sömürü düzeni iklim değişikliği konusunda da kendini gösteriyor. Kapitalizm üretimi artırırken toplumsal adaletsizlikleri de görülmemiş ölçüde arttırdı. İklim krizinden en fazla etkilenenlerin iklim değişikliğine en az katkıda bulunan ülkeler ve insanlar olması bu adaletsizliğin sonucu olarak karşımıza çıkıyor. Son BM raporuna göre dünyada 821 milyon in-

san açlık ve beslenme sorunu yaşıyor. Buna karşılık Oxfam raporuna göre tüm dünya zenginliğinin yarısı 26 ultra zengin kişiye ait.

İklim adaleti, iklim krizine karşı en kırılganların haklarını koruyarak, iklim krizinin toplumlara getirdiği/getireceği yüklerin adaletli bir şekilde paylaşılmasını hedefliyor. Enerji dönüşümünde de dönüşümün getireceği ekonomik değişikliklerden de en fazla etkilenecekler, fosil yakıt bölgelerinde yaşayan halklar, bu sektörde çalışan işçilerdir. Adil dönüşümün merkeze aldığı "kimseyi arkada bırakmama" prensibi de öncelikle en çok etkilenenlere odaklanır. Adalet kavramını içermeyen, sadece fosil yakıtların ortadan kalktığı ve yerini yenilenebilir enerji kaynaklarının aldığı enerji dönüşümü ekonomik sebeplerle kendisini zaten gerçekleştiriyor. Adil dönüşüm kavramı devreye girdiğinde ise hükümetlerin enerji dönüşümüne uyumlu taşımacılık, barınma, gıda, giyim vb. sektörleri oluşturması, geçiş sürecinde halkları ve iş gücünü desteklemesi gerekiyor. Adil dönüşüm ve iklim adaleti kavramları, tanımları gereği yoksulluğun kökünün kurutulmasını kapsar. Bizim de adil dönüşüm için referans aldığımız tanım olarak, Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun (ITUC) adil dönüşüm tanımında da "yoksulluğun kökünün kurutulması" dile getiriliyor.

İklim ve çevre krizi bir sınıf meselesidir. Bu krizden ilk ve en çok acı çekenler, işçi sınıfı toplulukları ve kirli şehirlerdeki en yoksul insanlardır. Dönüşümün adil olabilmesi, tüm tarafların birbirleri ile işbirliği içinde olması ve hepsinin, insan haklarını ve ekolojik hakları temel alarak, kendi perspektifinden diğer tarafları yönlendirmesi ve bilgilendirmesi ile ancak mümkün olabilir.

Glasgow'da iklim zirvesi sürerken, geçtiğimiz hafta Chico Mendes'in "Sınıf mücadelesi olmadan çevrecilik bahçıvanlıktan öteye git-

mez" dövizini taşıırken çekilen fotoğrafı bu bağlamda son derece anlamlı bir söylem olarak ön plana çıktı. Sınıf mücadelesi yürüten emek örgütlerinin ekolojik konulara eğilmesi, iklim ve "adaletli dönüşüm" konusunda mücadele etmesi büyük önem taşıyor. Bu açıdan konfederasyonumuz DİSK'in de imzacıları arasında bulunduğu, çeşitli ülkelerden sendikaların hazırladığı kamusal, düşük-karbonlu enerji geleceği programı emek örgütlerinin gelecek vizyonunu ortaya koyuyor.

Ne Yapabiliriz?

Unutmayalım ki, iklim krizi hepimiz için bir 5 yıl daha bekleyip, gösterişli zirvelerdeki bol vaadli görüşmelere bırakılamayacak kadar hayati önemdedir ve dünyanın kurtuluşu ancak halkların harekete geçmesi ile mümkün olacaktır.

İnsanlığın ve bir bütün olarak doğanın, gezegenin kurtarılabilmesi için küresel çapta olmak üzere, daha radikal, daha sistemik (anti-kapitalist) değişikliklere ve bu yönde yeni stratejilere ve politikalara ihtiyaç vardır. Bu bağlamda işe sistemik bir karbonsuzlaştırma ile başlayabilir, kömürle çalışan elektrik santrallerini kapatabilir ve fosil yakıtları güneş gibi yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektrikle değiştirerek, süreci enerji ihtiyacımızı artırmak yerine azaltmak için kullanabiliriz. Düşük karbonlu toplu ulaştırmayı büyük ölçüde genişletebiliriz, böylece verimli, kullanımı kolay ve kullanışlı elektrikli trenler ve tramvaylar içten yanmalı motorların yerini alabilir. Şehirlerimizi otomobil kullanımından çok insanın rahat etmesi için yeniden planlayabiliriz. Yeni kamusal yatırımları olabildiğince doğa ve insan dostu; yenilenebilir enerji, organik tarım ve sürdürülebilir-güvenilir gıda üretimi, nitelikli kamusal toplu ulaştırma, kamusal su temini ve atık su sistemleri, ekolojik iyileştirme, nitelikli halk sağlığı, nitelikli kamusal okullar, kamusal çocuk, yaşlı ve engelli bakım hizmetlerine yönlendirebiliriz. Böylece bir yandan ülkeler arasındaki gelişmişlik-kalkınma farklarını azaltırken, aynı zamanda, gereksiz veya emeğe ve doğaya zararlı sanayilerin azaltılması veya kapatılması yüzünden işsiz kalan işçilere eşdeğer istihdam sağlayabiliriz.

Bunların hiçbirisi Glasgow COP26'nın gündeminde değil, olması da beklenmemeli. Bunları sadece, küresel ilerici bir plan doğrultusunda, bizler yani dünya halkları, dünya işçi sınıfı, küresel çapta gezegeni kurtarma mücadelesi verenler, kadınlar, gençler, kısaca kapitalist egemenlerin ötekileştirdiği tüm ezilenlerin birlikte ve örgütlü mücadelesi gündemine alabilir ve hayata geçirebilir.

ÜCRET

Düşürmek İş Koşullarında Esaslı Değişiklikdir. Tek Taraflı İşveren İradesiyle Düşürülemez!

T.C YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ Esas No. 2021/4643 Karar No. 2021/8989 Tarihi: 17.05.2021

TİS ile işyerinde uygulanan bireysel iş sözleşmesindeki işçi lehine hükmün çatışması halinde, işçi lehine olan hüküm uygulanır.

YARGITAY KARARI

Gerekçe:

Taraflar arasında, işçinin rızası alınmadan ücretinin düşürülüp düşürülemeyeceği ve sonuçları noktasında uyuşmazlık bulunmaktadır.

1982 Anayasası'nın 55 inci maddesine göre, "Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur".

1982 Anayasası'nın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ilkesinin zorunlu koşulu, kazanılmış hakların korunması ve kazanılmış haklara yapılan müdahalelerin önlenmesidir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 62 nci maddesine göre, "Her türlü işte uygulanmakta olan çalışma sürelerinin yasal olarak daha aşağı

sınırlara indirilmesi veya işverene düşen yasal bir yükümlülüğün yerine getirilmesi nedeniyle ya da bu Kanun hükümlerinden herhangi birinin uygulanması sonucuna dayanılarak işçi ücretlerinden her ne şekilde olursa olsun eksiltme yapılamaz". Maddedeki düzenleme emredici niteliktedir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 22 nci maddesine göre, "İşveren, iş sözleşmesiyle veya iş sözleşmesinin eki niteliğindeki personel yönetmeliği ve benzeri kaynaklar ya da işyeri uygulamasıyla oluşan çalışma koşullarında esaslı bir değişikliği ancak durumu işçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle yapabilir. Bu şekle uygun olarak yapılmayan ve işçi tarafından altı işgünü içinde yazılı olarak kabul edilmeyen değişiklikler işçiye bağlamaz. İşçi değişiklik önerisini bu süre içinde kabul etmezse, işveren değişikliğin geçerli bir nedene dayandığını veya fesih için başka bir geçerli nedenin bulunduğunu yazılı olarak açıklamak ve bildirim süresine uymak

suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir. İşçi bu durumda 17 ila 21 inci madde hükümlerine göre dava açabilir. Taraflar aralarında anlaşarak çalışma koşullarını her zaman değiştirebilir. Çalışma koşullarında değişiklik geçmişe etkili olarak yürürlüğe konulamaz".

Bu düzenlemelerin Toplu İş Hukukuna yansıyan yönü ise işçi lehine şart ilkesi (işçiye yararlık ilkesi) dir. Mülga 2822 sayılı Yasanın 6 ncı maddesi ve 6356 sayılı Yasanın 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre, "Toplu iş sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe iş sözleşmeleri toplu iş sözleşmesine aykırı olamaz. İş sözleşmelerinin toplu iş sözleşmesine aykırı hükümlerinin yerini toplu iş sözleşmesindeki hükümler alır. Toplu iş sözleşmesinde iş sözleşmelerine aykırı hükümlerin bulunması hâlinde ise iş sözleşmesinin işçi yararına olan hükümleri geçerlidir". Kural olarak toplu iş sözleşmesinin normatif hükümleri, işçi ve işveren arasında Kanun gücünde etkiye

sahip iken Yasada bu hükme bir istisna getirilerek işyerinde yürürlüğe giren bir toplu iş sözleşmesindeki mevcut iş sözleşmesine oranla işçi aleyhine hüküm ile işyerinde uygulanmakta olan bireysel iş sözleşmesindeki işçi lehine hükmün çatışması durumunda bireysel iş sözleşmesindeki işçi lehine hükmün uygulanmaya devam edeceği öngörülmektedir. Yasadaki bu hüküm emredici niteliktedir.

Hukukun temel ilkelerinden birisi olan ahde vefa ilkesi gereğince taraflar, yaptıkları bir sözleşmeye, şartlar sonradan değişse dahi uymak zorundadırlar. Ahde vefa ilkesi, sözleşmenin taraflarından birisinin tek taraflı iradesi ile sözleşmenin içeriğini diğer tarafın aleyhine değiştirememesini gerekli kılmaktadır.

İşçinin aldığı ücret miktarının düşürülmesi, ikramiyenin veya sosyal yardımın kaldırılması, işçinin işyeri organizasyonunda mevcut görevinden daha alt seviyedeki bir göreve atanması, çalışma koşullarının ağırlaştırılması gibi durumlar, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 22 nci maddesi anlamında iş sözleşmesinin içeriğinin işçi aleyhine değiştirilmesi anlamına gelmektedir. Bu tür değişiklikler, yukarıda sözü edilen kurallar doğrultusunda ancak işçinin yazılı onayı ile yapılabilir. İşçinin açıkça onay vermediği esaslı değişiklikler işçiyi bağlamaz. Ücret indirimine dair esaslı değişikliğin işçi tarafından açıkça kabul edilmemesine rağmen ödeme döneminde daha az ücret ödenmesi, hatta bu ödemeye dair ücret bordrosunun işçi tarafından imzalanması durumunda dahi işçinin fark ücret isteme hakkı devam eder.

İşçiye yapılan yemek ve servis gibi ayni yardımın kaldırılıp yerine ikamesi nakdi ödeme yapılması ya da tam tersi nakdi servis ve yemek ücretinin kaldırılıp ikame olarak işyerinde yemek verilmesi yahut otobüs bileti verilmesi, işverenin yönetim hakkı kapsamında olup, bu tür uygulamalar Medeni Kanun'un 2 nci maddesine aykırı olmamak koşuluyla esaslı değişiklik sayılmaz. Ancak yapılan sosyal yardımın, işverenin tek taraflı kararı ile niteliği değiştirilmeden miktarının düşürülmesi veya ödenmemesi, esaslı değişiklik sayılacağından buna yazılı onay vermeyen işçiye talep hakkı verecektir.

Sağlık Bakanlığı'nın 2009/32 ve 2009/64 sayılı Genelgelerinde, tasarruf tedbirleri gereğince Bakanlığa ait sağlık kuruluşlarında işçilik maliyetlerinin düşürülmesi öngörülmüş, bu amaçla çalışan alt işveren işçilerinin temel ücretlerinde eğitim seviyeleri ve yaptıkları işler dikkate alınarak asgari ücret veya üzerinde ücret ödemesi yapılması, işçilere ödenen nakdi yemek parası uygulamasının kaldırılarak bunun yerine ikame olarak işye-

rinde verilen yemekten faydalandırılmaları, yine nakdi yol ücretinin kaldırılarak yerine ikame olarak otobüs bileti verilmesi uygulamasına geçilmesi, alt işverenlerle bu esaslara göre hizmet alımı sözleşmeleri yapılması ilke olarak benimsenmiştir. Türkiye genelinde 2009 Ağustos ayında veya daha sonra yapılan hizmet alım ihalelerinde de bu ilkeler dikkate alınmış, alt işverenlerce işçilere ödenen ücretler düşürülmüş, yemek parası uygulaması kaldırılarak işçiler işyerindeki yemekten faydalandırılmaya başlanmış, yol parası ödemesi kaldırılarak yerine ikame olarak otobüs bileti verilmesi uygulamasına geçilmiştir.

Sağlık Bakanlığı'na ait sağlık kuruluşlarında çalışan alt işveren işçilerinin almakta oldukları temel ücretin düşürülmesi, Bakanlık Genelgelerine dayansa dahi çalışma koşullarında işçi aleyhine esaslı değişiklik niteliğinde olup değişikliğin geçerli olabilmesi için 4857 sayılı İş Kanunu'nun 62 nci ve 22 nci maddelerine göre işçinin açıkça ve yazılı muvafakatının bulunması gerekir. Nakdi yemek ücreti ödemesinin kaldırılıp ikame olarak yemek verilmesi, nakdi yol ücreti ödemesinin kaldırılıp yerine ikame olarak otobüs bileti verilmesi ise işverenin yönetim hakkı kapsamında kalıp Bakanlığın Genelgelerinden kaynaklan-

**Ücret indirimine
dair esaslı
değişikliğin
işçi tarafından
açıkça kabul
edilmemesine
rağmen ödeme
döneminde daha
az ücret ödenmesi,
hatta bu ödemeye
dair ücret
bordrosunun
işçi tarafından
imzalanması
durumunda dahi
işçinin fark ücret
isteme hakkı
devam eder.**

duğundan ve niteliğine göre esaslı değişiklik sayılmayacağından bu konuda alt işverence yapılan değişiklik için işçinin yazılı muvafakatinin alınması gerekli değildir. Ancak nakdi yemek veya yol ücretinin niteliği değiştirilmeden miktarının azaltılması veya kaldırılması ise iş koşullarında esaslı değişiklik mahiyetinde olup değişikliğin geçerli olabilmesi için işçinin açıkça yazılı onayı gerekmektedir.

Dairemiz incelemesinden geçen çok sayıda emsal dava dosyasında, Bakanlık Genelgeleri doğrultusunda düzenlenen ve imzası işçiye ait olan bireysel iş sözleşmelerine itibar edilip iş sözleşmelerinin imzalandığı tarihten sonraki döneme ait fark ücret taleplerinin reddi gerektiği, sözleşmelerin baskı altında imzalandığı yönündeki iddiaların ise ciddi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Somut uyuşmazlıkta davacı, davalı Bakanlığa ait hastanede, 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında belirsiz süreli iş sözleşmesi ile alt işveren işçisi olarak çalışmıştır.

Davacı, asgari ücretin 2,2 katı olan 1.053,70 TL ücret ve yol ücreti alırken 2009 yılı Temmuz ayında ücretinin 837,42 TL'ye düşürüldüğünü, aylık akbil bileti kadar ödenmesi gereken yol parasının düşürüldüğünü iddia ederek, ücret farkı ve yol ücreti farkının ödenmesini istemiştir.

Mahkemece, davacının ücretin düşürülmesine muvafakat ettiğine dair sözleşmeyi imzaladığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Dairemizin 28.01.2021 tarihli geri çevirme kararında "davacının imzalamış olduğu yeni iş sözleşmeleri ile aleyhine yapılan ücret değişikliklerini yazılı olarak kabul ettiği" şeklinde atıf yapılan davacı işçiye ait iş sözleşmelerinin gönderilmesi istenmiş, davalı tarafından dosyaya sunulan dilekçede davacıya ait bireysel iş sözleşmesi bulunmadığı bildirilmiştir.

Buna göre davacının ücret farkı talebi kabul edilmeli, ayrıca davacı yol ücretinin düşürüldüğünü iddia ettiğinden para yerine akbil bileti verilip verilmediği araştırılarak yol ücreti talebi yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda değerlendirilmelidir.

Mahkemece, eksik inceleme ve hatalı değerlendirme ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı nedenlerden dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine, 17.05.2021 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Geçinmek istiyoruz!

Asgari Ücret 5200 Net

Kasım ayından itibaren 2022'nin asgari ücretine ilişkin yoğun bir çalışma yürüten DİSK, Sendikamız ve DİSK'e bağlı sendikalar, asgari ücret taleplerini Sendikamızın Genel Merkezinde düzenlediği basın toplantısı ile açıkladı.

Yapılan açıklamada asgari ücretin açık sınırların altında oluşuna, 10 bin TL'yi aşan yoksulluk sınırı ile asgari ücret arasında ise büyük bir uçurumun varlığına işaret edildi. Açıklamayı yapan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu şunları söyledi:

"Bütün ekonomik göstergeler, emekçilerin ülkenin büyümesinden ve artan üretimden payını alamadığını; tersine yoksullaştığını ve sömürünün arttığını ortaya koymaktadır. TL'nin hızla değer kaybetmesi nedeniyle asgari ücret dolar cinsinden son 15 yılın en düşük düzeyine gerilemiştir. Böylece Türkiye işgücü maliyeti açısından tekrar bir "ucuz emek cenneti" haline gelmiştir. Adaletsizlik büyüyor. Asgari ücret 1974'te kişi başına milli gelirin yüzde 81'i düzeyinde idi. 2021 yılında ise kişi başına milli gelirin yüzde 54'üne geriledi. Bu adaletsizliğe dur diyoruz: Biz çalışıyoruz, biz üretiyoruz, Türkiye büyüyorsa payımızı istiyoruz!

Asgari ücret artışında yoksulluk sınırı da bir kriter olarak dikkate alınmalıdır. Bir hane de iki kişi çalıştığında en azından yoksulluk sınırı aşılmalıdır. Gerek yoksulluk sınırı gerek gıda fiyatları artışı ve gerekse ekonomik büyüme dikkate alındığında 2022 yılında

asgari ücreti en az net 5.200 TL olmalıdır.

Aralık ayı boyunca çeşitli eylem ve etkinliklerle asgari ücret taleplerini dile getiren DİSK, yönetim kuruluyla birlikte ilk olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı önünde "Asgari Ücret 5.200 Net" talebi ile bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

Basın açıklamasına DİSK Yönetim Kurulu üyeleri, DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Başkan Yardımcısı ve Genel Başkanımız Remzi Çalışkan, Genel Yönetim Kurulumuz, Bölge temsilcilerimiz, Şube Başkanlarımız ve üyelerimiz katıldı. Bakanlık önünde yapılan açıklamada milyonlarca insanın yaşam koşullarını belirleyecek olan 2022 asgari ücret talepleri dile getirildi. Basın açıklamasında şunlar dile getirildi:

"İşsizlik, pahalılık, zamlar, faturalar belimizi büküyor. Ekonomik krizin ve pandeminin ağır yükünü biz taşıyoruz. Her sabah yeni zamlara uyanıyor, her gün yoksullaşıyoruz. Biz çalışıyoruz, bir üretiyoruz, bu ülkenin ekonomisini biz büyütüyoruz ama geçinemiyoruz. Borçla yaşamaya çalışıyoruz. Üstüne üstlük son günlerde Türk lirası değer kaybettikçe, biz kaybediyoruz. Emeğimiz ucuzluyor, satın alma gücümüz azalıyor. Talebimiz bütün emek gelirlerinin, ücretlerin, maaşların ve emekli aylıklarının asgari ücret kadar artırılmasıdır. Talebimiz en düşük emekli aylığının asgari ücret düzeyine çıkarılmasıdır. Asgari ücret net ödenmelidir. Ücretlerin asgari ücret kadar kısmından vergi alınmamalı ve asgari ücretliye bütçeden sosyal güvenlik pirim desteği sağlanmalıdır."

Ulus'tan Seslendik: Artık Yeter Geçinmek İstiyoruz!

Konfederasyonumuz DİSK'in "Asgari Ücret: 5.200 Net" basın açıklaması ile başlattığı "Artık Yeter Geçinmek İstiyoruz!" adıyla kitleseleylemlere dönüştürdüğü eylem ve basın açıklamalarının ilki Ankara'da, Ulus Atatürk Anıtı önünde gerçekleştirildi. **DİSK Genel Başkan Yardımcısı ve Sendikamız Genel Başkanı Remzi Çalışkan**'ın yapmış olduğu açıklama özetle şöyleydi.

"Artık yeter diyoruz! Milyonlar işsiz! Hayat pahalılığı, vergiler, zamlar ve faturalar belimizi büküyor. Ülke ekonomisini emeğiyle yaratan biz, çalışan biz, üreten biziz ama geçinemeyen de biziz. Adaletsizsiniz! Vergide adalet diyoruz. Çünkü patronlardan daha çok vergi veriyoruz. İşyerlerinden, meydanlardan iktidara sesleniyoruz. Milyonlarca işçi, emekçi, emekli, geçinemeyen, barınamayan ve iş bulamayanlar adına haykırıyoruz. Ekonomik krizin ve salgının ağır yükünü biz taşıyoruz. Her sabah yeni zamlara uyanmak istemiyoruz. Her gün biraz daha yoksullaşmak istemiyoruz. Ülkeyi yönetenler "dövizden size ne,

dolarla mı maaş alıyorsunuz?” diyorlar. Ak-lımızla dalga geçmeyin! Döviz kuru arttıkça iğneden ipliğe her şeye zam geliyor! Türk lirası değer kaybettiğinde her gün daha da yoksullaşıyoruz. Ülke kaynakları, ayrıcalıklı 3-5 müteahhitte aktarılıyor, döviz endeksli, garantili ihaleler veriliyor. Döviz yükseldikçe, onlar kazanıyor, biz fakirleşiyoruz.

Bugün ülkemize ve emeğimize sahip çıkma günüdür. Emek, demokrasi ve eşitlik mücadelesini sonuna kadar sürdürmek işçi sınıfının görevidir. TL'nin değersizleşmesi nedeniyle yaşanan tüm kayıplar asgari ücret artışıyla telafi edilmeli, bu artışta işçiler büyümeden de pay almalıdır. Asgari ücretin ve tüm ücretlerin asgari ücret tutarı kadar bölümünde vergi ve kesintiler kaldırılarak tüm ücretlere 1000 lira iyileştirme yapılmalıdır. Belediye şirket işçilerine kadro hakkı verilmeli, ilave tediye ödemeleri derhal yapılmalıdır. Buradan bir kez daha haykırıyoruz: Yoksulluğa ve emeğimizin ucuzlatılmasına teslim olmayacağız. Karakış, işçi baharına çevireceğiz! Dayatmalarınıza, ayrıştırmalarınıza, kutuplaştırmalarınıza,

doğayı yağmalamanıza HAYIR diyoruz. Yargıyı, hukuku, ayaklar altına almanıza, kadın düşmanlığınıza HAYIR diyoruz! Hak diyoruz, hukuk diyoruz, demokrasi diyoruz, ARTIK YETER diyoruz! Demokrasinin, hukukun, adaletin egemen olduğu emeğin Türkiye'si için mücadele etmeye devam edeceğiz.”

“Bu ülkeye bir işçi baharı şart. Sadece ekmeğimiz için değil, sadece geçinebilmek için değil; adalet için, demokrasi için de işçilerin ayağa kalkması şart.”

İstanbul Kartal Mitingi:

Bu Ülkeye Bir İşçi Baharı Şart

Ekonomik koşulların hızla kötüleştiği, Türk lirasının her geçen gün biraz daha değer kaybettiği ve asgari ücretle geçinmek zorunda bırakılan işçilerin talep ve hak mücadelesini daha da görünür kılmaya yönelik pek çok eylem ve etkinlik gerçekleştiren konfederasyonumuz DİSK, bu bağlamda İstanbul Kartal'da 12 Aralık 2021 Pazar günü “Artık Yeter! Geçinmek İstiyoruz” sloganıyla kitlesel bir miting gerçekleştirdi.

Mitinge, DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Başkan Yardımcısı ve Genel Başkanımız Remzi Çalışkan, DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu, DİSK Genel Başkan Yardımcısı Alaaddin Sarı, DİSK Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Sekreterimiz, Daire Başkanlarımız, DİSK üyesi sendikaların başkan ve yöneticileri, şubelerimizin başkan ve yöneticileri, DİSK ve Genel-İş üyesi işçiler, emek ve meslek örgütü yöneticileri ile siyasi parti yöneticileri katıldı.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, miting alanında yaptığı konuşmasında şunları söyledi:

“Bu ülkeye bir işçi baharı şart. Sadece ekmeğimiz için değil, sadece geçinebilmek için değil; adalet için, demokrasi için de işçilerin ayağa kalkması şart. Biz çalışıyoruz, biz üretiyoruz. Türkiye büyüdüyseniz hakkımızı istiyoruz. Hakkımızı alana kadar da mücadele edeceğiz.”

İşçiler “Köleliğe karşı omuz omuza”, “Birleşe birleşe kazanacağız” sloganları atarak yürüdüler. Üyelerimiz geçinmek istiyoruz diyerek “Belediye şirket işçilerine kadro istiyoruz” pankartı taşıdı ve bu yöndeki taleplerini yineledi.

Mitingde sanatçı İlkey Akkaya da bir konser verdi.

Kartal mitingine Uluslararası Destek: Birleşen İşçiler Asla Yenilmez

DİSK'in "Kartal Mitingi"ne uluslararası sendikal hareketten de destek geldi. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) 12 Aralık 2021 Pazar günü Kartal meydanında gerçekleşecek olan büyük işçi mitingine dayanışma mesajı gönderdi. ITUC Genel Sekreteri Sharan Burrow'un mesajı şöyleydi:

"Dünya genelinde ITUC üyesi 200 milyon işçi adına DİSK'in daha yüksek asgari ücret talebiyle düzenlediği miting dayanışma duy-

gularıyla selamlıyorum. ITUC, bütün ülkelerde kanıta dayalı asgari geçim ücreti talebini desteklemektedir. Ücretler hayat pahalılığının gerisinde kalırsa toplumdaki herkes kaybeder. İşte bu yüzden, Türkiye'deki herkes için insana yakışır ve geçinmeye yetecek bir asgari ücret talep ettiğiniz İstanbul mitinginizde tüm kalbimizle yanınızdayız. Birleşen işçiler asla yenilmez!

Asgari Ücret Zammı Suya Yazılan Yazıdır

2022 yılı asgari ücreti vergi muafiyeti dahil net 4.253 TL olarak açıklandı. Asgari ücrete günlük 47,5 TL zam yapıldı. Bu zam, bu kor-
kunc pahalılıkta emekçilerin derdine derman

olamaz. Ancak önemli olan asgari ücrette ne kadar artış olduğu, yüzde kaç arttığı değil asgari ücretin bugünkü geçim şartlarında işçinin ve ailesinin geçimini karşılamaya yetip yetmediğidir.

Açıklanan asgari ücretle geçinmek mümkün değildir. Ortada gerçek anlamda zam yoktur. Asgari ücret artışı, pahalılıkla yaşanan alım gücü kaybını dahi telafi etmekten uzaktır.

Bu pahalılıkta 4250 TL asgari ücreti işçileri "enflasyona ezdirmedik" diye böbürlenerek ilan edenleri bu asgari ücretle bir ay yaşama-ya davet ediyoruz!

"Asgari Ücret, Gelir Vergisi ve AGİ" Ne Değişti? Nasıl Olacak?

01.01.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yasal asgari ücret belirlenmiştir. Buna göre yeni asgari ücret günlük brüt 166,80-TL aylık brüt ise 5.004,00-TL olarak belirlenmiştir. Asgari ücret kadar tutarın tüm ücretlilerden vergi dışı bırakılması ile beraber aylık net asgari ücret 4.253,40-TL olmuştur.

Buna göre günlük brüt ücretleri 166,80-TL'nin altında kalan işçilerin ücretleri 01.01.2022 tarihinden itibaren 166,80-TL olacaktır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle asgari ücret kadar tutar tüm ücretlilerden vergi dışı bırakılmıştır. Bu düzenlemenin nasıl uygulanacağına dair detayları sizlerin dikkatine sunmak isteriz.

1- Tüm ücretlerden aylık net asgari ücret kadar tutar gelir vergisi dışı kalmıştır.

Yapılan yasal düzenlemeye göre aylık brüt asgari ücretten işçi SGK primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutara isabet eden ücret (yani 4253,40-TL) gelir vergisi dışı kalmıştır. Bu tutarın üzerinde kalan ödemeler ise gelir vergisine tabi olacaktır.

Bir örnekle anlatmak gerekirse; bir işçinin aylık brüt ücreti 7.000-TL olduğunda bu ücretin vergiye tabi ücreti SGK kesintileri (%14 SGK + %1 işsizlik primi=%15) düşüldükten sonra 5.950-TL'dir. Bu tutarın her ay 4253,40-TL'si vergi dışında kalacak ve buna göre de vergiye tabi olacak ücret 1.696,6-TL olacaktır. %15 vergi dilimine göre bu ücretten kesilecek gelir vergisi 254,49-TL olacaktır.

2- Tüm ücretlerden aylık brüt asgari ücret kadar tutar damga vergisi dışı kalmıştır.

Yapılan yasal düzenlemeye göre SGK matrahına tabi ücretlerden aylık brüt asgari ücret (5.004-TL) kadar tutar her ay damga vergisi dışında kalmıştır. Bu tutarın üzerindeki ödemeler ise yine damga vergisine tabi olacaktır.

Bir örnekle anlatmak gerekirse; bir işçinin aylık brüt ücreti 7.000-TL olduğunda bu tutardan her ay 5.004-TL damga vergisi dışında kalacak ve 1.996-TL'lik tutardan damga vergisi kesilecektir. Buna göre bu ücretten kesilecek damga vergisi (%0,759) 15,14-TL olacaktır.

3- Gelir vergisi dilimlerine vergiden istisna tutulan tutarlar dahil olarak hesaplama yapılacaktır.

Gelir vergisi dilimleri Aralık ayı sonunda

ilan edilmiştir. Buna göre yıllık 32.000-TL'ye kadar kazançlardan %15 gelir vergisi kesilecek bu tutarın aşılması ile beraber eskiden olduğu gibi gelir vergisi kesintisi %20'den başlayarak kademeli olarak artacaktır. Gelir vergisi matrahlarının hesabında vergi dışı bırakılan 4.253,40-TL'lik tutar da dahil olacaktır.

Yine yukarıdaki örnek üzerinden ilerleyecek olursak işçinin gelir vergi matrahına tabi ücreti 5.950-TL olacak olup bu işçi altıncı ay ile beraber (32.000-TL'yi aşan kısmı) %20'lik vergi dilimine girecektir.

4- AGİ düzenlemesi, tüm ücretlerden 01.01.2022 tarihi itibarıyla kalkmıştır.

Dolaylı bir vergi iadesi düzenlemesi olan "Asgari Geçim İndirimi" düzenlemesi, tüm ücretlerden net asgari ücret kadar tutarın vergi dışı bırakılması ile beraber yeni yasal düzenleme ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

5- Yeni vergi düzenlemesi ile beraber tüm ücretlilere yansıtılacak vergi indirim tutarı aynı olmuştur.

Yapılan bu son düzenleme ile beraber işçinin bekâr ya da evli olması veya çocuğunun olup olmaması bir farklılık yaratmamaktadır. Bilindiği üzere daha önce AGİ düzenlemesi var iken bu durum farklılık göstermekteydi. Şu anda 4253,40-TL'lik tutarın gelir vergisi dışında kalması, 5.004-TL'nin ise damga vergisi dışında kalması ile beraber herkese yansıtılacak katkı aylık net 676-TL olmuştur. İşçilere yansıtılacak net katkı ise daha önce almakta olduğu AGİ tutarı düşüldükten sonra kalan tutardır.

*193 sayılı
Gelir Vergisi
Kanunu'nda
yapılan
değişiklikle asgari
ücret kadar tutar
tüm ücretlilerden
vergi dışı
bırakılmıştır.*

Bu zamlarla... Yaşamaz!

2022'de de Türkiye'nin ana gündemi değişmedi, emekçilerin derdi geçim derdi olmaya devam ediyor.

İşçi sınıfının derin bir yoksulluğa sürüklendiği ağır bir ekonomik kriz içinden geçiyoruz. Faiz mi kur mu tartışmaları sürerken, geçmişten günümüze birikimli olarak aktarılan emek sömürüsüne dayalı, sıcak paraya bağımlı, rant ve balon büyümelere odaklı ekonomi politikalarının sonuçlarını; hukukun ve demokrasinin büyük yarasının etkilerini hep birlikte yaşıyoruz.

Enflasyon Fırtınası

Yeni yıla zam üstüne zamlarla girerken yıllık enflasyon oranları tarihi zirvelere ulaştı.

AKP 2002 yılında %29,7 enflasyonun olduğu ülke de kriz var diye iktidara gelmişti. Enflasyon oran 2021 yılında %36,08 oldu. Aylık enflasyon da tarihi zirve yaptı. Hem yılın, hem 19 yılın en yüksek enflasyonuna ulaşmış olduk. Gıda enflasyonu ise daha vahim. TÜİK'e göre 2005'te yüzde 4,9 olan gıda enflasyonu 2021'e gelindiğinde yüzde 43,8'e yükseldi ve yükselmeye devam ediyor.

TÜİK verileri esas alınarak DİSK-AR tarafından yapılan hesaplamalara göre, gelir düzeyi düştükçe gıda enflasyonunun da artıyor. En düşük gelirli yüzde 20'lik grubun gıda enflasyonu yüzde 64,6, ikinci en düşük gelirli yüzde 20'lik grubun gıda enflasyonu yüzde 56,4, emeklilerin gıda enflasyonu ise yüzde 55,8 olarak hesaplandı.

Üretici Fiyatları Endeksinde görülen artı-

şın yüzde 80'e dayanmış olduğu göz önüne alındığında, üretici fiyatları tüketici fiyatlarına yansıtıldıkça enflasyon tırmanacak ve böylece ücretler hızla erimeye devam edecek.

Zam Fırtınası

1 Ocak itibarıyla doğalgaz, akaryakıt gibi kalemlerle birlikte gündemdeki elektrik tüketim fiyatlarıyla ilgili zam ve kademeli tarifeye geçildi. Art arda gelen zamlarla emekçi halk her ay tutarı daha fazla artan faturalarını ödemekte zorlanmakta ve ödeyemedikleri için elektriği, gazı kesilen konut sayısı artmaktadır.

1 Ocak'tan itibaren mesken aboneleri için aylık 150 kilovatsaate kadar olan tüketim miktarları için nihai fiyat kilovatsaat başına 1 lira 37 kuruş, aylık tüketimi 150 kilovatsaat üzeri olan mesken aboneleri için ise kilovatsaat başına 2 lira 6 kuruş uygulanacak.

Haziran 2021'de aktif enerji birim fiyatı (TL/kWh) 0,3967 iken yıl içerisinde yapılan zamlarla Ocak 2022'ye girerken yüzde 240 zam uygulanarak 1,348829 oldu.

Tarife tablolarından yapılan hesaplamaya göre, elektrik tarifelerinde mesken, sanayi ve ticarethane abone grupları için vergi ve fonlar dahil ortalama yüzde 52 ile yüzde 130 arasında değişen oranlarda artış yapıldı.

Yapılan zamlar zincirleme olarak başka zamlara neden olacak!

Doğalgazda, ocak ayı için mesken tarifesine yüzde 25, sanayi aboneleri için geçerli tarifeye yüzde 50 ve elektrik üretim amaçlı tarifeye yüzde 15 zam yapıldı. Benzin fiyatlarında da artış oldu.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), sattığı ekmeklik buğday fiyatına yüzde 23 ve arpa fiyatına ise yüzde 24 zam yaptı.

İktidarın plansız ve verimsiz yatırımları nedeniyle alınmayan hizmetler, geçilmeyen otoyollar ve köprüler ile Avrasya Tüneli nedeniyle ortaya çıkan garanti ödemelerinin faturası dudak uçuklatıyorken üstüne bir de otoyol, boğaz köprüleri ve Avrasya Tüneli geçiş ücretlerine yüzde 15 ila 35 arası zam yapıldı.

Zamlar Özel Şirketlere Kaynak Olarak Aktarılıyor!

Elektrik ve doğalgaza yapılan fahiş zamlar iktidarın bugüne kadar sürdürdüğü özelleştirme ve dışa bağımlı enerji politikaların yanlışlığını ve yapılan hataları bize gösteriyor. Bu hataların ceremesini ise emekçiler çekiyor.

Özelleştirme farkı olan 47,14 TL cebimizi yakıyor

Elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırıldı ama her şeyde olduğu gibi vergiler, KDV, ÖTV oranlarındaki artışlarla daha yüksek faturalar oluştu. Bu yüksek faturaların oluşma-

sındaki önemli bir neden elektrik üretiminde kamunun payının gittikçe düşmesi olmuştur. Bugün kamunun payı yüzde 18 civarındadır. 2020 yılı lisanslı elektrik üretiminin kuruluşlara göre dağılımına baktığımızda üretimde en yüksek paya %78,20 ile özel şirketler sahiptir. EÜAŞ (Elektrik Üretim Anonim Şirketi) santallerinin payı %18,97 olarak gerçekleşmiş olup, mevcut sözleşmeler kapsamında faaliyet gösteren santrallerin toplam üretimdeki payı ise %2,83 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla yapılan zamlar özel şirketlerin karlarına kar katmasının yolu açılmış oldu.

EPDK'nın 1 Ocak'tan itibaren geçerli olan tebliğine göre, EÜAŞ'ın (Elektrik Üretim Anonim Şirketi) dağıtım şirketlerine elektrik satış fiyatı kilovat için 31.86 kuruş iken özel elektrik şirketlerince bize fatura edilen elektrik birim fiyatı ise 79 kuruş. İşte aradaki 47,14 TL'lik fark özelleştirme farkı olarak halka yansıyor.

Enerji alanındaki dışa bağımlılıkta göz ardı edilmemesi gereken bir gerçeklik. Öyle ki; doğalgazda Türkiye %99 oranında dışa

bağımlı iken elektrik üretiminde kullanılan kaynakların ise %44,8'i ithal ediliyor.

Elektrik ve doğalgaz temel tüketim ürünüdür ve kamusal hizmettir. Bu yüzden enerjiden yararlanmak bir insan hakkıdır. Halkın enerji ihtiyacını yeterli, kaliteli, sürekli, düşük

*Art arda gelen
zamlarla emekçi
halk her ay tutarı
daha fazla artan
faturalarını
ödemekte
zorlanmakta ve
ödeyemedikleri
için elektriği,
gazı kesilen
konut sayısı
artmaktadır.*

maliyetli ve sürdürülebilir bir şekilde sunmak için, kamu mülkiyeti, kamusal hizmet ve toplumsal yarar esasları dikkate alınmalıdır. Bunun için ise öncelikle enerji sektörünü özel tekellerin kâr egemenliğinden çıkarmak gerekmektedir.

İktidar Zenginleri Koruyor!

İktidar bu ağır ekonomik koşullarda geçim mücadelesi veren halkı korumak yerine, zenginleri, sermayeyi ve bankaları koruyor. Ekonominin dolardan kurtarılması değil tam tersi dolara bağlanması anlamına gelen "Kur Korumalı Vadeli Mevduat Hesabı" gibi uygulamalar yoluyla parası olanın daha çok parası olurken bunun yükü ise emekçilerin sırtına vergiler ve zamlar yoluyla yıkılıyor.

Yapılması gereken bellidir;

- Eşitliği, adaleti, demokrasiyi ve hukuku sağlamak,
- Emekçileri enflasyona ezdirmemek, insanca yaşanacak ücret ödemek,
- Kamu kaynaklarını sermayeye peşkeş çekmemek ve adaletli bir vergi sistemi kurmaktır.

Cumhuriyet

98'inci Yılı Kutlu Olsun!

Cumhuriyetin, iktidar eliyle laik, özgür, eşitlikçi, demokratik bir pratikten hızla uzaklaştırılmasına karşı da mücadele ediyoruz.

İlan edilmesi üzerinden neredeyse bir asır geçmiş olan Cumhuriyet, kuruluşunun 98. yılında hâlâ geliştirilmesi, dönüşmesi, daha demokratik bir yapıya bürünmesi gerekirken tasfiye edilerek daha da geriye götürülmeye çalışılıyor.

Dar tanımıyla, siyasal iktidarın bir aileye, bir sınıf, zümre veya şahsa ait olmadığı bir rejim olarak cumhuriyetten hızla uzaklaşıyoruz. Uzun zamandır "muasır medeniyetler seviyesine çıkmak" şöyle dursun, temel hak ve özgürlüklerin her gün biraz daha kısıtlandığı,

eşitsizliğin, sömürünün, her türlü ayrımcılığın, kadına yönelik şiddetin ve ötekileştirmenin arttığı, gelir adaletsizliğinin büyüdüğü, zenginlerin daha zengin, yoksulun daha da fakirleştiği bir süreçten geçiyoruz. Diğer taraftan seçilen belediye yöneticilerinin görevden alınarak halkın iradesinin gasp edilmesini ve TBMM'nin işlevsizleştirilmesini de hesaba katarsak, cumhuriyetin gittikçe daralan bir çemberde sıkıştığını görüyoruz.

Ülkemizde uygulanan otoriter, güvenlik kaygılı ve emek sömürüsüne dayalı yönetim

anlayışı terk edilmelidir.

Emekten yana, sömürsüz bir toplum için mücadele ettiğimiz gibi, Cumhuriyetin, iktidar eliyle laik, özgür, eşitlikçi, demokratik bir pratikten hızla uzaklaştırılmasına karşı da mücadele ettiğimizi bir kez daha vurguluyoruz.

Talebimiz, cumhuriyetin demokratikleşmesi, sömürünün son bulması, eşitliğin, hukukun üstünlüğünün esas olduğu, hak ve özgürlüklerin kısıtlanmadığı laik bir yönetimdir. Bu doğrultuda özgür ve güneşli yarınlarda yaşamak, mücadele nedenimizdir.

Özgürlük ve Eşitlik Hepimizin Hakkı

10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü

10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, temel insan haklarını eşitlik özgürlük adalet, barış ve onur temelinde ele alır ve bu evrensel değerlerin korunması geliştirilmesi ile eğitim ve öğretim yoluyla içselleştirilmesine vurgu yapar.

Bugün ülkemizin de içinde bulunduğu pek çok ülkede bu temel değerlerin sık sık ayaklar altına alındığını, insan onurunun, insanca yaşam hakkının bağlı olduğu pamuk ipliğinin sık sık koptuğunu görüyoruz.

Baskıya karşı; insan haklarının, hukukun egemenliğiyle korunmasının önemli olduğundan hareket eden İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin özellikle dünyadaki iktidarlar tarafından görmezden gelinmesi, insanları hakları için her daim mücadele etmek zorunda bıraktı, çünkü insanlar haklarıyla insandı.

Bugün, 2021 yılında da şiddetin, yoksulluğun ve eşitsizliğin orantısız bir şekilde salgın ve ekonomik kriz etkisiyle derinleştiği koşullarda insanlar, hakları için hâlâ ayakta ve mücadelede.

Toplumu ayrıştıran ve ötekileştiren uygulamalara, her türlü ayrımcılığa, eşitsizliğe ve adaletsizliğe bu yıl da insanlık onuru için

Bugün, 2021 yılında da şiddetin, yoksulluğun ve eşitsizliğin orantısız bir şekilde salgın ve ekonomik kriz etkisiyle derinleştiği koşullarda insanlar, hakları için hâlâ ayakta ve mücadelede.

karşı çıktık. Milyonlarca insan geçim imkânlarını kaybederken en tepedeki milyarderlerin gelirlerinin hızla artmasına, sermayenin kâr hırsına, işçinin emeğinin sömürülmesine direndik, direniyoruz.

Emeğin sömürülmesine, demokrasinin yok edilmesine, hukukun siyasallaşmasına, kadınların yaşam hakkının görmezden gelinmesine karşı meydanlardaydık.

Bizler, insana yakışır yaşam koşulları için haykırmaya devam ettik; eşit, adil ve onurlu bir yaşam dedik; örgütlenme hakkı, eşit iş için eşit ücret, kadro hakkı dedik. Bizleri haklarımızdan baskıyla, zorla vazgeçirmek isteyenler, insanlık tarihinin direnerek kazananlarına baksınlar.

İfade özgürlüğü hak, ayrımcılık suçtur.

Bütün insanlar hür ve eşit doğarlar. Bazı insanların diğerlerinden daha "eşit" olmasını kabul etmiyor, bu uğurda mücadeleyi de öncelikle yaşamın kendisine borçlu olduğumuzu biliyoruz.

YILLIK • EMEK DERGİSİ

#emar
emek araştırma

İSTİHDAM RAPORU

Emek Araştırma (EMAR), başta genel işler işkolu olmak üzere işçi sınıfının ve emeğin sorunları konusunda bilimsel çalışmalar ve araştırmalar ile yayınlar çıkarır, bilgilendirmeler yapar ve politika önerileri oluşturur. EMAR; kamu istihdamı, gelir eşitsizliği ve yoksulluk, kadın emeği, sosyal güvenlik sistemi, çocuk işçilik, güvencesizlik ve işçi sınıfı ve mücadelesini ilgilendiren konularda çalışmalarını

kendi araştırma uzmanları ve akademisyenlerin katkı ve desteği ile sürdürmektedir.

EMAR, DİSK/Genel-İş Araştırma Dairesinin çalışmalarında kullandığı kısaltmadır. Araştırma çalışmalarına Genel-İş web sitesinden, EMAR'ın kendi sitesinden ve sosyal medya üzerinden ulaşabilirsiniz.

İnternet Sitelerimiz;

<https://www.genel-is.org.tr/>
<http://www.emekarastirma.org/>

Sosyal Medya

Twitter : @emekarastirma

Facebook : DİSK/Genel-İş Emek Araştırma

Emek Araştırma Dergisi

Aralık 2021/2 Sayısı Çıktı

Ceren Özveri'nin anısına hazırladığımız "Gençlik, Emek ve Gelecek" temalı yeni sayı yayımlandı.

Türkiye'de gençlerin çalışma hayatında yer almaları günden güne zorlaşıyor. İstihdam edilmelerindeki zorluklar ve artan işsizlik oranları gençleri esnek ve geçici çalışma biçimlerine yönlendiriyor. Bu işlerde gençler "tecrübe edinme" adı altında ucuz işgücü olarak değerlendiriliyor. Çalışan yoksulluğundan gençler daha fazla etkileniyor. Dolayısıyla gençler çalışma hayatına katılsalar dahi yaşamlarını sürdürebilecek bir gelire sahip değiller.

Gençlerin istihdama katılamaması üzerine düşünmek istihdam yaratmayan ekonomi politikaları, kamuda istihdamın azalması, gençlerin ucuz ve kayıt dışı işlere yönlendirilmesi, eğitim aldıkları alanlarda istihdam olanaklarının yaratılmaması ve teknolojik dönüşüm üzerine düşünmek anlamına geliyor. Türkiye'de gençler düşük ücretlerle, iş güvencesinden yoksun ve uzun saatlerle çalışma sorunuyla karşı karşıya iken genç işsizliği de ciddi bir sorundur. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin sayısının yüksekliği de genç işsizliğinin önemli bir göstergesidir.

Bu çerçevede gençlerin ülkemizde yaşadığı sorunlara ve geleceklerine odaklanarak yapılan çalışmaların ve bilimsel değerlendirmelerin ufuk açıcı ve yol gösterici olduğunu bilerek ve katkı sunmayı amaçlayarak Emek Araştırma Dergisi'nin Nezaket ve Murat Özveri'nin sevgili kızları Ceren Özveri'nin anısına hazırladığı "Gençlik, Emek ve Gelecek" temalı bu sayısı; gençlik, emek ve gelecek ilişkisini

değerlendiren makale ve forum yazılarının yanı sıra tema dışı katkılarla da oluştu.

Gençlik, emek ve gelecek temasındaki araştırma makalelerinin ilki Merve Kayaduvvar'a ait. Genç işsizliğini ve genç işsizliğiyle mücadeleyi irdeleyen "Genç İşsizliği ile Mücadelede Aktif İstihdam Politikalarının Rolü: İŞKUR Mesleki Eğitim Kursları Örneği" adlı makalede, İŞKUR tarafından uygulanan mesleki eğitim kursları analiz ediliyor. Kayaduvvar, genç işsizliği ile mücadele edebilmek için mesleki eğitim kurslarının hedefinin yalnızca yasal süre boyunca istihdam sağlamak değil, orta ve uzun vadede de istihdama katkı sağlamak olması gerektiğini vurguluyor.

İkinci makale "Gençlik ve Dijital Okuryazarlık: İletişim Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma" adını taşıyor. Şafak Elike tarafından kaleme alınan makale, medya ve iletişim alanında dijitalleşmeye dayalı dönüşümler ışığında Türkiye'de iletişim fakülteleri öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeylerini inceliyor.

Tema yazıları kadar tema dışı yazılar da Emek Araştırma Dergisi'ni bu sayısında oldukça dikkat çekici kılıyor. Bunlardan Aziz Çelik, Deniz Beyazbulut ve Zeynep Kandaz tarafından yazılan "Türkiye'de ve Dünyada Alternatif İşsizlik Hesaplamaları: Geniş Tanımlı İşsizlik ve Âtıl İşgücü" adını taşıyan makale, işgücü piyasalarındaki gelişmeleri anlamak ve yorumlamak açısından büyük önem taşıyan işsizlik hesaplama yöntemlerini ele alıyor.

Bir diğer makalede Cansu Alaçam Kamiloğlu, sınıf, direniş ve iletişim ilişkilerini 2015 Metal Direnişi örneğinde inceliyor. "Sınıf, Direniş ve İletişim: 2015 Metal Direnişi Örneği" adlı makalede yazar, sınıfın direniş anında iletişim araçlarını kamusal görünürlük kazanmak ve örgütlenmek için nasıl kullandığını tespit etmeyi amaçlıyor.

Abdülkadir Yüksel'in yazdığı "Kamu İstihdam Yaratma Olgusu Olarak Toplum Yararına Program: Aktif İstihdam Politikası mı Emek Sömürüsü mü?" makalede ise, Türkiye'de Toplum Yararına Proje (TYP) olarak adlandırılan kamu istihdam yaratma politikaları inceleniyor.

Forum bölümünde değerli bir avukata, çok değerli bir işçi sınıfı dostuna, emek dergiciliğinin uzun soluklu yayın yönetmenine ve her şeyden önce bir babaya yer verilmiş: Murat Özveri. Özveri, gençlik üzerine düşüncelerini paylaşıyor ve şöyle diyor: "Geleceği kazanmak istiyorsak gençleri kazanmalıyız."

DİSK Genel-İş Yıllığı

18-'19-'20 Sayısı Çıktı!

İki yılda bir yayımladığımız DİSK/Genel-İş Yıllığı'nın ikincisini sizlerin takdirine sunuyoruz.

Türkiye'de ve dünyada 2018-2020 yıllarında gerçekleşmiş ve emekçileri ilgilendiren gelişmelerin derlendiği **DİSK/Genel-İş '18-'19-'20 Yıllığı'nı** "Salgında Emeğin Durumu" temasıyla hazırlamış bulunuyoruz.

DİSK/Genel-İş '18-'19-'20'yi salgın koşullarında hayatlarını riske atarak yaşamı sürdüren işçi sınıfına ve mücadelesi önünde saygıyla eğildiğimiz büyük işçi önderi, kurucu Genel Başkanımız Abdullah Baştürk'ün anısına ithafen yayımlıyoruz.

Değerli akademisyenlerin ve DİSK/Genel-İş uzmanlarının katkılarıyla hazırlamış olduğumuz yıllık, emekçilerle ilgili sorunları işçi sınıfı ve akademiyle buluşturmayı hedeflemektedir.

Salgın günleri açık olarak göstermiştir ki hayatı üreten ve devamını sağlayan işçi sınıfıdır. Sağlık emekçileri, belediye emekçileri, gıda emekçileri, kargo ve lojistik emekçileri salgının en şiddetli dönemlerinde hayatın devamını sağlamıştır. İşçi sınıfı, toplumun genelinde bu zor günlerin kahramanıdır.

Salgınla birlikte toplumsal eşitsizlik beraklaşmış ve toplumun gözü önünde apa-

çık hale gelmişken işçi sınıfı için daha iyi bir yaşamı örgütlemenin ve bu örgütlenmeyi sağlayacak emek ve sendika mücadelesinin ne kadar önemli olduğu bir kez daha görülmüştür. Emekçiler için çalışma yaşamında, eğitimde, sağlıkta ve hayatın her alanında eşit ve sömürsüz bir ülke kurma mücadelesi dün olduğu gibi bugün de DİSK/Genel-İş Sendikası'nın temel mücadele hattıdır.

DİSK/Genel-İş '18-'19-'20 Yıllığı da bu mücadelenin bir parçası olarak, ekonomik kriz ve salgın koşullarında emeğe yönelik saldırıları, işçi sınıfının kayıplarını ve güçlü işçi direnişlerini biriktirip yarına aktarma sorumluluğu taşımaktadır.

İlkini OHAL'de "Emeğin Durumu" temasıyla 2018 yılında yayınladığımız yıllığımızın ikincisinin de emek ve emekçiden yana, daha güzel bir dünya düşünüyü paylaştığımız herkes için bir başvuru kaynağı haline geleceğini umuyoruz. Emekten yana bilginin birikerek çoğalmasında ve aktarılmasında bizimle aynı heyecanı taşıdığınıza olan inancımızla **DİSK/Genel-İş '18-'19-'20**'yi sizinle paylaşmaktan onur ve mutluluk duyuyor, saygılarımızı sunuyoruz.

Genel İşler İşkolunda İstihdam Raporumuz Yayınlandı

Sendikamızın Araştırma Dairesi tarafından hazırlanan Aralık 2021 tarihli “Genel İşler İşkolunda İstihdam Raporu” yayımlandı. Genel işler işkolunda ve belediyelerde istihdamın yapısı son yıllarda değişti. 2017 yılının Aralık ayında çıkarılan 696 sayılı KHK ile belediyelerde taşeron işçiliğinin yerini, belediye şirket işçiliği aldı. Bu raporda; genel işler işkolu ve özelde de belediyelerde istihdam ve sendikalaşma ile kamuda istihdamın durumu güncel veriler ışığında değerlendirilmiştir.

Araştırmada öne çıkan bazı başlıklar ve özet bulgular şöyledir:

Genel işler işkolunda:

1. İşçi sayısı 876 bin!
2. 696 sayılı KHK ile getirilen işkolu değişikliklerinden sonra işçi sayısı 118 bin kişi azaldı.
3. 2020 yılında imzalanan toplu iş sözleşmelerin büyük bir çoğunluğu işkolumuzda yapıldı.
4. Sendikalaşma oranı yüzde 53,1 iken toplu iş sözleşmesi kapsamında işçi oranı yüzde 40,6!
5. Kadınların sendikalaşma oranı yüksektir!
6. Çalışan her dört kişiden biri kadındır!
7. Genç işçi istihdamı artıyor!
8. Çalışanların yüzde 67'si belediyelerde çalışıyor!
9. Belediyelerde istihdamın yüzde 82'si işçi.
10. Belediyelerde kadrolu işçilik yüzde 10 iken, belediye şirketlerinde çalışan işçi sayısı yüzde 88'e yükseldi.
11. Son 5 yılda en az 532 belediye işçisi iş cinayeti nedeniyle hayatını kaybetti!

Genel İşler İşkolunda:

1. **İşçi sayısı 876 bin;** Belediye ve belediye şirketleri tarafından yapılan tüm hizmetler ile özel sektörde genel temizlik, konut işleri, evde bakım hizmetlerini kapsayan genel işler işkolunda çalışan işçi sayısı 2021 Temmuz ÇSGB verilerine göre 876 bin 149'dır. Tüm işkolları içerisinde altıncı büyük işkoludur.
2. **696 sayılı KHK ile getirilen işkolu değişikliklerinden sonra işçi sayısı 118 bin kişi azaldı;** Genel işler işkolunun önemli bir bölümünü oluşturan yerel yönetimlerde işkolu değişikliği nedeni ile işçi sayısı ve sendikali işçi sayısı düştü. ÇSGB'nin işkollarındaki ve sendikalardaki işçi sayısına ilişkin 2020 Ocak ve 2021 Temmuz verilerini karşılaştırdığımızda; genel işler işkolundaki işçi sayısının 117 bin 987 kişi, sendikali işçi sayısının da 46 bin 435 kişi azaldığı görüldü.
3. **2020 yılında imzalanan toplu iş sözleşmelerin büyük bir çoğunluğu işkolumuzda yapıldı;** 2020 yılı sonu itibariyle tüm işkollarında geçerli olan 4 bin 702 toplu iş sözleşmesi 1,5 milyondan fazla işçiyi kapsamaktadır. Geçerli olan toplu iş sözleşmelerinin yarısı ise genel işler işkolunda imzalanmıştır. Genel işler işkolunda imzalanan 2 bin 207 toplu iş sözleşmesinden 346 bin 235 işçi faydalanmaktadır.
4. **Sendikalaşma oranı yüzde 53,1 iken toplu iş sözleşmesi kapsamında işçi oranı**

yüzde 40,6; Genel işler işkolunda sendikali işçi sayısı 465 bin 590 iken, toplu sözleşme kapsamında işçi sayısı 346 bin 235'dir. Genel işler işkolunda TİS kapsamındaki işçi oranı yüzde 40,6'dır.

5. Kadınların sendikalaşma oranı yüksektir; Toplam sendikali kadın işçi oranı yüzde 10,5 iken, genel işler işkolunda sendikali kadın işçi oranı yüzde 34,5'dir. Erkeklerde sendikali işçi oranı yüzde 58,9'dır.

6. Çalışan her dört kişiden biri kadındır; Genel işler işkolunda çalışan her dört kişiden biri kadındır ve kadın istihdamı yıllar içerisinde artmaktadır. Genel işler işkolunda çalışanların yüzde 76,5'i erkek, yüzde 23,5'i kadındır.

7. Genç işçi istihdamı artıyor; İşkolumuzda çalışanların yüzde 60'ı 25-35 yaş aralığı ile 35-44 yaş aralığındadır. Genel işler işkolunda; 35-44 yaş aralığında 312 bin 505 kişi, 45-54 yaş aralığında 244 bin 193 kişi, 25-34 yaş grubunda ise 198 bin 358 kişi çalışmaktadır.

8. Çalışanların yüzde 67'si belediyelerde çalışıyor; Genel işler işkolundaki işçilerin yüzde 67'si belediyelerde kadrolu, belediye şirket işçisi ve geçici işçi olarak çalışırken, yüzde 33'ü özel sektörde temizlik, konut gibi işlerde

çalışmaktadır.

9. Belediyelerde istihdamın yüzde 82'si işçi; Belediyelerde personel dağılımının yüzde 14,8'i (103 bin 260 kişi) memurlardan, yüzde 3'ü (21 bin 314 kişi) sözleşmeli personelden, yüzde 82'si (570 bin 936 kişi) işçilerden oluşmaktadır.

10. Belediyelerde kadrolu işçilik yüzde 10 iken, belediye şirketlerinde çalışan işçi sayısı yüzde 88'e yükseldi; Belediyelerde 2017 yılında yüzde 42,5 olan kadrolu işçi istihdamı, 2020 yılında yüzde 10,8'e düştü. 696 sayılı KHK sonrasında taşeron işçilerin, belediye şirketlerine geçirilmesiyle birlikte belediye şirketlerindeki işçi sayısı yüzde 403 arttı. Belediye şirket işçilerinin, belediyelerdeki toplam işçi sayısına oranı 2017'de yüzde 54,3 iken, 2020 yılında neredeyse temel istihdam biçimine dönüşerek yüzde 88,1'e yükseldi.

11. Son 5 yılda en az 532 belediye işçisi iş cinayeti nedeniyle hayatını kaybetti; İş kazası sonucu hayatını kaybeden işçi sayısında 2018 yılından itibaren bir artış söz konusudur. 2018 yılında 88 işçi iş kazası sonucu hayatını kaybetmişken 2019 yılında 105 işçi, 2020 yılında 141 işçi hayatını kaybetmiştir.

TÜRKİYE'DE KAMU İSTİHDAMI,

OECD ÜLKE ORTALAMASINDAN DÜŞÜK!

Türkiye'de genel kamu istihdamına bakacak olursak; Türkiye'nin toplam istihdam içinde kamu istihdamının en düşük olduğu OECD üye ülkelerinden biri olduğu görülmektedir. Türkiye'de toplam istihdam içinde kamu istihdam oranı yüzde 13 iken OECD üye ülke ortalamasında yüzde 17,91'dir.

ÖZEL SEKTÖRDE İSTİHDAM, KAMU

SEKTÖRÜNDEKİ İSTİHDAMIN 5 KATIDIR!

Kamuda istihdam, özel sektörde istihdamın oldukça gerisindedir. 2020 yılının ikinci çeyreğinde kamu sektöründe istihdam 4 milyon 791 bin iken özel sektörde istihdam, kamuda istihdamın 5 katı fazla olup 26 milyon 823 bindir.

KAMUDA İSTİHDAMINDA EN FAZLA ARTIŞ İŞÇİ İSTİHDAMINDA OLDU!

Kamuda güvenceli istihdam olan memurluk istihdamı yerine ağırlıklı olarak daha güvencesiz istihdam alanı olan sözleşmeli personel ve işçi istihdamı artmaktadır. Kamuda memur istihdamı son üç yılda 139 bin 148 kişi, yüzde 5 artarken işçi istihdamı 808 bin 234 kişi, yüzde 200 arttı. Sözleşmeli personel sayısındaki artış yüzde 104 ile 256 bin 260 kişi artarak 246 bin 294 kişiden 502 bin 554'e yükseldi.

**Türkiye'de
kamu istihdamı,
OECD ülke
ortalamasından
düşük!**

**Özel sektörde
istihdam, kamu
sektöründe
istihdamının 5
katıdır!**

**Kamuda
istihdamında en
fazla artış işçi
istihdamında
oldu!**

Sendikamız Kadın İşçi Eğitimleri

Kadın İşçi Eğitimleri kapsamındaki Birinci Modül olan ve 13 Kasım-22 Aralık 2021 tarihleri arasında 8 bölgede gerçekleştirilen “Eğitimcinin Eğitimi” programına 40 şubemizden 431 kadın üyemiz katılmıştır.

Sendikamızın yürüteceği kadın işçi eğitimlerinin ilk aşaması olan “Eğitimcinin Eğitimi” programı her bölgede 2 gün sürmüştür. Sendikamız uzmanları ile akademisyenlerin sunumları ile yürütülmüştür. Eğitimde; toplumsal cinsiyet, kadın emeğinin tarihi, çalışma hayatında kadın, kadın işçinin hakları, kadın işçi sağlığı ve güvenliği, çalışma hayatında kadına yönelik cinsel taciz, şiddet, mobbing ve ayrımcılık, sendikal mücadele ve kadın işçiler konularında sunumlar ve tartışmalar yapılmıştır.

13-14 Kasım tarihlerinde Diyarbakır’da gerçekleşen eğitime Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Şubeler ile Hakkari, Tunceli, Van, Gaziantep, Şırnak ve Batman Şubelerimizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

16-17 Kasım’da İzmir’de gerçekleşen eğitime İzmir 1 Nolu, İzmir 2 Nolu, İzmir 3 Nolu ve İzmir 5 Nolu Şubelerimizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

Eğitimin üçüncü programı 23-24 Kasım tarihlerinde Lüleburgaz’da gerçekleştirilmiştir. Eğitime, Trakya ve Tekirdağ Şubelerimizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

30 Kasım-1 Aralık tarihlerinde İzmir’de gerçekleştirilen eğitime İzmir 4-6-7 ve 8 Nolu Şubelerimiz ile Muğla Şubelerimizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

6-7 Aralık’ta İstanbul’da gerçekleştirilen eğitim; Anadolu Yakası 1 ve 2 Nolu Şubeler, Bursa 1 ve 2 Nolu Şubeler, Çanakkale, Balıkesir ve Kocaeli Şubelerimizden kadın üyelerimizin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Eğitimin altıncı bölge programı İstanbul’da gerçekleştirilmiş, eğitime İstanbul Avrupa Yakası 1 ve 3 Nolu Şubeler ile İstanbul Konut İşçileri Şubemizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

14-15 Aralık’ta Ankara’da gerçekleştirilen eğitime; Ankara-1-2 ve 3 Nolu Şubeler ile Konya, Artvin ve Eskişehir Şubelerimizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

21-22 Aralık’ta Adana’da gerçekleştirilen son eğitime ise; Adana, Mersin, Antalya ve Hatay Şubelerimizden kadın üyelerimiz katılmıştır.

Sendikamız Eğitimleri

Ankara 2 Nolu Şube'de Özel Güvenlik Üye Eğitimi

Yenimahalle Belediyesi Ye-Pa Şirketi'nde güvenlik görevlisi olarak çalışan üyelerimize yönelik eğitim gerçekleştirdik. 19-20-21 Ekim tarihlerinde 3 grup halinde gerçekleştirilen eğitimde sendika tarihi, sendikal anlayışımız, temel iş hukuku bilgileri ve özel güvenlik görevlilerinin statüsü ve çalışma şartları üzerinde duruldu.

Samsun Şube'de İşyeri Üye Eğitimleri

Samsun Şubemizin örgütlü olduğu Sinop-Ayancık Belediyesi ile Samsun-Atakum Belediyesinde çalışan üyelerimize yönelik işyeri üye eğitimleri gerçekleştirdik.

Ayancık Belediyesi'ndeki eğitim 25 Ekim'de, Atakum Belediyesi'ndeki eğitimler ise 26 ve 27 Ekim tarihlerinde 4 ayrı grup şeklinde gerçekleştirildi. Eğitimlerde sendika tarihi, sendikal anlayışımız, temel iş hukuku bilgileri ile emeğe yönelik saldırı politikaları üzerine duruldu.

Şube Temsilciler Kurulu Eğitimleri Devam Ediyor

Sendikamız kadrolarını temel ve güncel sendikal bilgilerle donatmak amacıyla şubelerimizin yönetim kurulu, denetim kurulu ve disiplin kurulu üyeleri ile işyeri sendika temsilcilerine yönelik planlanan Şube Temsilciler Kurulu Eğitimleri devam ediyor.

Bu kapsamda 1-2 Kasım tarihlerinde İzmir 5 Nolu Şube'de, 4-5 Kasım tarihlerinde İzmir 6 Nolu Şube'de, 16-17-18 Kasım tarihlerinde İstanbul Anadolu Yakası 2 Nolu Şube'de ve 7-8-9- Aralık tarihlerinde İzmir 8 Nolu Şube'de Şube Temsilciler Kurulu Eğitimlerini gerçekleştirdik. Kurul üyelerinin de aktif bir katılım sağladığı, soru ve cevaplarla yoğun geçen bu eğitimlerde şu konular işlendi:

"Sendikal Mücadele ve DİSK/Genel-İş'in Tarihi", "Genel-İş'in Yapısı ve Organları-Temsilcinin Görevleri", "Temel İş Hukuku ve Haklarımız", "Toplu İş Sözleşmesi Süreçleri", "Belediye Şirket İşçiliği", "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği", "Ekonomik Kriz ve Sermayenin Saldırı Programı".

ILO 190 Sayılı Sözleşmesi

Toplu İş Sözleşmesi'nde

ILO 190 Sayılı "İş Yaşamında Şiddet ve Tacizin Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi" İlk Kez Toplu İş Sözleşmesi Hükmü Olarak Kabul Edildi

Genel-İş Sendikası ile Turgutlu Belediyesi arasında imzalanan toplu sözleşmede "ILO 190 Sayılı Sözleşme" ilk kez toplu sözleşme hükmü olarak kabul edildi. İmzalanan toplu sözleşmede "İşveren İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere ILO 190 sayılı Sözleşme, Anayasa ve diğer mevzuat hükümlerinin öngördüğü toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düzenlemelerin yaşama geçirilmesi için gerekli önlemleri alır" hükmü eklendi. Hüküm, toplu sözleşmeden yararlanan başta kadın işçiler olmak üzere şiddet ve cinsel tacize karşı işçileri korumayı amaçlıyor.

2019 yılında Uluslararası Çalışma Konferansı'nda kabul edilen 190 sayılı İş Yaşamında Şiddet ve Tacizin Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, şiddet ve tacizden arınmış çalışma yaşamı için bir yol haritası sunuyor.

Sözleşme, şiddet ve tacizi, "fiziksel, psikolojik, cinsel veya ekonomik zararı amaçlayan, bunlarla neticelenen veya neticelenmesi muhtemel olan, bir dizi kabul edilemez davranış ve uygulamalar" olarak tanımlamakta ve fiziksel kötü muamele, sözlü kötü muamele, zorbalık ve psikolojik taciz, cinsel taciz, tehdit ve tek taraflı ısrarlı takibi de kapsıyor. Sözleşme, bugüne kadar 9 ülke tarafından kabul edilirken Türkiye sözleşmeyi henüz kabul etmedi.

Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet ve Tacize Vurgu Yapıyor

ILO 190 Sayılı Sözleşme, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve tacizin kadın ve kız çocuklarını orantısız şekilde etkilediğini kabul ediyor. Sözleşme ayrıca, toplumsal cinsiyet

kalıp yargıları, çoklu ve kesişen ayrımcılık biçimleri ve eşit olmayan toplumsal cinsiyete dayalı güç ilişkileri de dahil temel neden ve risk faktörlerini göz önünde bulunduran bir toplumsal cinsiyete duyarlı yaklaşımın çalışma yaşamında şiddet ve tacize son vermek için esas olduğunu kabul ediyor.

ILO 190 Sayılı Sözleşme, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve tacizin kadın ve kız çocuklarını orantısız şekilde etkilediğini kabul ediyor. Sözleşme ayrıca, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, çoklu ve kesişen ayrımcılık biçimleri ve eşit olmayan toplumsal cinsiyete dayalı güç ilişkilerine son vermeyi hedefliyor.

Yalnızca İşyerinin Değil, Çalışma Yaşamının Şiddet ve Tacizden Arındırılması Hedefleniyor

ILO 190, şiddet ve cinsel tacizin yalnız fiziksel olarak işyerinde olmadığına dikkat çekmekte ve geniş anlamda bir "çalışma yaşamı" çerçevesi çizmektedir. Sözleşme, işle ilgili seyahat esnasında, işe gidiş-gelişte, işverenin sağladığı konaklamada veya, bilgi ve iletişim teknolojileri ile sağlananlar dahil, işle ilgili iletişimlerde meydana gelen şiddet ve tacizi kapsıyor.

Çalışma Yaşamındaki Herkesi Korumayı Hedefliyor

190 Nolu Sözleşme, stajyer ve çıraklar dahil eğitimdeki kişiler, istihdamı sonlandırılan işçiler, gönüllüler, iş arayanlar ve iş başvurusunda bulunanlar ve bir işverenin yetkisini kullanan veya görev veya sorumluluklarını yerine getiren bireyler ile ulusal hukuk ve uygulamalarla tanımlandığı şekilde çalışanlar da dahil çalışma yaşamındaki çalışanları ve diğer kişileri korumayı amaçlıyor. Kamu ve özel sektör, kayıt içi ve kayıt dışı çalışanlar olmak üzere sözleşme, istihdamdaki kadınların tümünü korumaya yönelik önlemler sunuyor.

İşyeri toplu sözleşmesinde ILO 190 Sayılı Sözleşme'nin kabul edilmesi işyeri politikalarının, risk değerlendirmelerinin ve yönetim sistemlerinin, aile içi şiddet ve siber zorbalığı da içerecek şekilde, şiddet ve tacizi göz önüne almasını sağlayarak, işyeri düzeyinde önleyici tedbirleri güçlendirmek üzere çok önemli bir adım olacak.

Yitirdiklerimiz...

Çiğli Belediyesi Çibel Ltd. Şti. işçisi **Uğur Alkan** 1 Eylül'de, Tepebaşı Belediyesi Tepebaşı A.Ş. işçisi **Mehmet Topaloğlu** 1 Eylül'de, Adana Büyükşehir Belediyesi Adana Ulaşım A.Ş. işçisi **Ekrem Açıkgöz** 2 Eylül'de, Gönen Belediyesi işçisi **Ahmet Avcı** 3 Eylül'de, Adana Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğü işçisi **İsmail Suat Çimen** 3 Eylül'de, Maltepe Belediyesi Mataş A.Ş. işçisi **Yusuf Sarıkaş** 10 Eylül'de, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzenerji A.Ş. işçisi **İmran Atar** 16 Eylül'de, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzenerji A.Ş. işçisi **Kasım Hakverdi** 16 Eylül'de, Çerkezköy Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Erdinç Dikmen** 17 Eylül'de, Ankara Büyükşehir Belediyesi Anfa Ltd. Şti. işçisi **Ünal Çoksöyler** 19 Eylül'de, Yenimahalle Belediyesi Ye-Pa Ltd. Şti. işçisi **Ebubekir Karagöz** 20 Eylül'de, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzelman A.Ş. işçisi **Yusuf Kan** 21 Eylül'de, Edirne Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Ahmet Köse** 23 Eylül'de, Bornova Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Mustafa Kundakçı** 24 Eylül'de, Konak Belediyesi Merbel A.Ş. işçisi **Rahim Ağgöl**, 27 Eylül'de, Büyükşehir Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Benza Mutlu** 2 Ekim'de, Turгутlu Belediyesi işçisi **Mehmet Acar** 3 Ekim'de, Gömeç Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Can Gülbey** 4 Ekim'de, Manavgat Belediyesi Melas Ltd. Şti. işçisi **Ünal Varol** 6 Ekim'de, Çiğli Belediyesi Çibel Ltd. Şti. işçisi **Mete Jihat Taştan** 8 Ekim'de, Karabağlar Belediyesi Karbel A.Ş. işçisi **Ahmet Kocaman** 8 Ekim'de, Buca Belediyesi İmar A.Ş. işçisi **Yusuf Yalçın** 8 Ekim'de, Küplü Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Halil Evirgen** 11 Ekim'de, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Erdinç Baykal** 15 Ekim'de, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzenerji A.Ş. işçisi **Kader Batuş** 15 Ekim'de, Lüleburgaz Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Savaş Taka** 20 Ekim'de, Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım A.Ş. işçisi **Tarık Yavuz** 21 Ekim'de, Adana Büyükşehir Belediyesi işçisi **İbrahim Zorlu Savrun** 24 Ekim'de, Nilüfer Belediyesi Nilbel A.Ş. işçisi **İlker Dilitemizoğlu** 30 Ekim'de, Lüleburgaz Belediye Başkanlığı işçisi **İlknur Gökay Tuncel** 4 Kasım'da, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzelman A.Ş. işçisi **Ca-hit Aydemir** 6 Kasım'da, Ankara Büyükşehir

Belediyesi Belka A.Ş. işçisi **Mustafa Koyuer** 7 Kasım'da, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzelman A.Ş. işçisi **Yunus Ak** 7 Kasım'da, Batman Belediyesi işçisi **Kudbettin Arslan** 10 Kasım'da, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzelman A.Ş. işçisi **Ahmet İnanç** 10 Kasım'da, Çankaya Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Deniz İncoğlu** 11 Kasım'da, Adana Büyükşehir Belediyesi işçisi **İsmail Hakkı Kaya** 12 Kasım'da, Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım A.Ş. işçisi **Mahmut Çolak** 13 Kasım'da, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzelman A.Ş. işçisi **Dudu Topalar** 14 Kasım'da, Erdek Belediyesi **Mefa Batı** 14 Kasım'da, Küçükçekmece Belediyesi Küçükçekmece A.Ş. işçisi **Muhittin Akbulut** 16 Kasım'da, Foça Belediyesi Bağkent Ltd. Şti. işçisi **Halil Türk** 20 Kasım'da, Mudanya Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Servet Türk** 19 Kasım'da, Kubriscik Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Şahin Acar** 20 Kasım'da, Tepebaşı Belediyesi Tepebaşı A.Ş. işçisi **Muharrem Kırçalı** 21 Kasım'da, Karşıyaka Kent A.Ş. işçisi **Aydan Akdoğan** 21 Kasım'da, Adana Büyükşehir Belediyesi işçisi **Ali Kaya** 25 Kasım'da, Nilüfer Belediyesi Nilbel A.Ş. işçisi **Bahattin Yaz** 2 Aralık'ta, Ataşehir Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Nurhan Demir** 2 Aralık'ta, Kadıköy Belediyesi Kasdaş A.Ş. işçisi **Cem Yücel** 2 Aralık'ta, Van Büyükşehir Belediyesi Belvan Ltd. Şti. işçisi **Kerem Yılmaz** 4 Aralık'ta, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzenerji A.Ş. işçisi **Murat Sarginer** 4 Aralık'ta, Bornova Belediyesi Personel A.Ş. işçisi **Hasan Bekdemir** 8 Aralık'ta, Kartal Belediyesi Kartursaş A.Ş. işçisi **İlyas Yıldızbaş** 17 Aralık'ta, Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım A.Ş. işçisi **Mesut Aras** 14 Aralık'ta, İstanbul Çamlıca Sarı Konaklar Site Yöneticiliği işçisi **İdris Bilgü** 17 Aralık'ta, İzmir Büyükşehir Belediyesi İzelman A.Ş. işçisi **Ethem Uzun** 18 Aralık'ta, Çatalağzı Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Muzaffer Hamar** 19 Aralık'ta, Antalya Büyükşehir Belediyesi Asat A.Ş. işçisi **Tufan Kurtuluş** 20 Aralık'ta, Kartal Belediyesi işçisi **Abdullah Klik** 25 Aralık'ta, Muğla Büyükşehir Belediyesi Personel Ltd. Şti. işçisi **Leyla Şahin** 25 Aralık'ta, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi işçisi **Tayyar Korkmaz** 26 Aralık'ta yaşamını yitirdi. **Ailelerine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.**

GENEL-İŞ EMEK GAZETESİ

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası Aylık Yayın Organı Eylül-Aralık 2021 Sayı:173

Sahibi: GENEL-İŞ Sendikası adına Genel Başkan **Remzi ÇALIŞKAN** - Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Şükret SEVGİNER**

Yayına Hazırlık: DİSK/GENEL-İŞ Basın Bürosu - **Yayın Türü:** Yaygın Süreli Yayın - **Yayın Şekli:** Aylık Türkçe

Yönetim Yeri: Çankırı Caddesi No: 28 Kat: 4-9 Ulus/ANKARA **Tel:** (0312) 309 15 47 **Fax:** (0312) 309 10 46

www.genel-is.org.tr • bilgi@genel-is.org.tr • basin@genel-is.org.tr

Basım Yeri: Buğra Matbaacılık Yapıcı İş Merkezi 74 / 32-33 İskitler/ANKARA (0312 342 19 18) **Baskı Tarihi:** Ocak 2022

Tüm Zamlar

Geri Alınsın!

Elektrik, su, doğalgaz ve internet faturalarına son 3 ayda yapılan **tüm zamlar geri** alınsın. Faturalar vergi ve kesintiden **muaf tutulsun**. Gıda **ucuzlasın**, tüm gıda ürünlerinde ve temel tüketim mallarında **KDV sıfırlansın!**

DİSK / GENEL-İŞ
Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası

